

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1694/27 - 2011 පෙබරවාරි 25 වැනි සිකුරාදා - 2011.02.25

(රජයේ බලයපිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

IV (අ) වැනි කොටස - පළාත් සභා

පළාත් සභා නිවේදන

උතුරු මැද පළාතේ පළාත් සභාව

උතුරු මැද පළාත් සභාවේ 2009 අංක 05 දරන සමුපකාර සමිති ප්‍රඥප්තිය

උතුරු මැද පළාත් සභාවේ 2009 අංක 05 දරන සමුපකාර සමිති ප්‍රඥප්තිය උතුරු මැද පළාතේ සමුපකාර සමිති සංවර්ධනය කිරීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද, සමුපකාර සමිති පිහිටුවීම සහ පරිපාලනය කිරීමට අදාළ නීතිය සංස්ථාපනය කිරීම පිණිස ද, ඊට සම්බන්ධ හෝ අනුෂාංගික කරුණු සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද, වූ ප්‍රඥප්තියකි. මෙම ප්‍රඥප්තිය 1972 අංක 05 දරන සමුපකාර සමිති පනත, 1983 අංක 32, හා 1992 අංක 11 දරන සමුපකාර සමිති සංශෝධන පනත්වලට අනුකූල වේ.

උතුරු මැද පළාතේ පළාත් සභාව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ :-

මෙම ප්‍රඥප්තිය උතුරු මැද පළාත් සභාවේ 2009 අංක 05 දරන සමුපකාර ප්‍රඥප්තිය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. මෙය උතුරු මැද පළාතේ ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන්නේ ය.

ලුණුඩු නාමය සහ ක්‍රියාත්මක වන දිනය.

I වැනි පරිච්ඡේදය

සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම හා එහි කාර්යභාරය

2.1 (1) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වැනි සංශෝධනයේ 9 උපලේඛනයේ පළමුවැනි ලැයිස්තුවේ (පළාත් සභා ලැයිස්තුවේ අංක 15 යටතේ විමධ්‍යගත කරන ලද) සමුපකාර විෂය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා උතුරු මැද පළාත තුළ සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව නමින් දෙපාර්තමේන්තුවක් මෙයින් පිහිටවනු ලැබේ.

උතුරු මැද පළාත් සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම එහි අරමුණු හා කාර්යවෘත්ති

(2) සමුපකාර දර්ශනය, සමුපකාර මූලධර්ම, සමුපකාර ප්‍රතිපත්තිවලට හා සමුපකාර සාරධර්ම වලට අනුකූලව සමුපකාර සමිතිවල සාමාජිකයින්ගේ හා සේවා නියුක්තිකයන්ගේ දැනුම, ව්‍යවහාරය හා ව්‍යවසායකත්වය වැඩි දියුණු කිරීම.

(3) සමුපකාර සමිති සංවිධානය කිරීම, ලියාපදිංචි කිරීම, ව්‍යාප්ත කිරීම හා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා පළාතේ ප්‍රජාවට මග පෙන්වීම හා සහය වීම,

- (4) පළාතේ සමස්ත සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේදී සමුපකාර ව්‍යවසායකත්වය ප්‍රශස්ත මට්ටමකින් පවත්වා ගෙන යාම,
- (5) (අ) සමුපකාර සමිති ලියාපදිංචි කිරීම ;
- (ආ) සමුපකාර සමිති සංවර්ධනය කිරීම ;
- (ඇ) සමුපකාර සමිති සඳහා අරමුදල් වෙන් කරන අවස්ථාවක මැදිහත්කරුවෙකු වශයෙන් ක්‍රියා කිරීම ;
- (ඈ) සමුපකාර ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය සඳහා අධ්‍යාපන හා පුහුණුව තුළින් දැනුම ව්‍යාප්ත කිරීම ;
- (ඉ) කළමනාකරණ උපදේශක සේවා සැපයීම හා සමුපකාර ව්‍යවසායකත්වයට අදාළ පර්යේෂණ පැවැත්වීම ;
- (ඊ) ජාත්‍යන්තර හා ජාතික සමුපකාර සංවිධාන අතර, සම්බන්ධීකාරකයකු වශයෙන් ක්‍රියා කිරීම ;
- (උ) සමුපකාර ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ ආරවුල් බේරුම් කිරීම ;
- (ඌ) තීරක ප්‍රදානයන් හා නියමයන් අධිකරණ මගින් බලාත්මක කිරීම, අධිකරණයේ නඩු පැවරීම සහ අධිකරණ කටයුතු සම්බන්ධ කර්තව්‍යයන් භාර ගැනීම ;
- (එ) සමුපකාර සමිතිවල කටයුතු පිළිබඳව ගිණුම්, අයවැය, විගණන විභාගය, සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම ;
- (ඒ) අකර්මන්‍ය සමිතිවල ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීම හා විසුරුවා හැරීම, එම සමිති ඇවර කිරීමට කටයුතු කිරීම ;
- (ඔ) දෙපාර්තමේන්තුවේ අරමුණු ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි, ඉහත කී කාර්තව්‍ය වලට අනුෂාංගික වූ හෝ නොවූ වෙනත් සියලු කටයුතු ඉටු කිරීම, අරමුණු හා කර්තව්‍යයන් වේ.

රෙජිස්ට්‍රාර්, නියෝජ්‍ය
රෙජිස්ට්‍රාර් ජ්‍යෙෂ්ඨ
සහකාර හා සහකාර
රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන් පත්
කිරීම හා සමුපකාර
සංවර්ධන
කොමසාරිස්ව සහාය
වීම සඳහා පත් කරන
ලද තැනැත්තන්ගේ
බලතල

2.2 (1) අවස්ථාවෝචිත පරිදි උතුරු මැද පළාත් ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් මෙහි මින්මතු රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් සහ රෙජිස්ට්‍රාර් ලෙස තැනැත්තකු උතුරු මැද පළාත සඳහා පත් කරනු ලබන්නේය.

- (2) සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා කොමසාරිස් / රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වේ.
- (3) මෙම ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන්, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන්, සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන්, යම් සංඛ්‍යාවක් පත් කරනු ලැබිය හැකිය.
- (4) සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් වශයෙන් තත්කාලයෙහි ක්‍රියා කිරීමට පත්කරනු ලබන තැනැත්තාට මේ ප්‍රඥප්තියෙන් හෝ මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදනු ලැබූ හෝ සාදනු ලැබ ඇතැයි සැලකෙන යම් රීති වලින් සමුපකාර සමිති රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත පවරනු ලැබූ බලතලම තිබිය යුතු අතර ඔහු විසින් ඒ බලතල ක්‍රියාවෙහි යෙදිය හැකිය.
- (5) අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයන් මගින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද හෝ සාදන ලදැයි සලකනු ලබන රීති කිසිවක් යටතේ වූ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ බලතල සියල්ලම හෝ ඒ අතුරින් යම් බලයක් යම් නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර්වරයෙකුට, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරයෙකුට හෝ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරයෙකුට පවරනු ලැබිය හැකිය.

II වැනි පරිච්ඡේදය

සමුපකාර සමිති සංවිධානය හා ලියාපදිංචි කිරීම

3. (1) මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදනු ලැබූ හෝ සාදනු ලබන ඇතැයි සැලකෙන රීතිවල විධිවිධාන වලට යටත්ව, පහත සඳහන් සමුපකාර සමිති, ලියාපදිංචි කළ හැකිය :-

ලියාපදිංචි කරණු ලැබිය හැකි සමිති

(2) ඉහත අංක (1) ඡේදය යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබිය හැකි සමිතිවලින් සීමාසහිත හෝ සීමා රහිත හෝ වගකීම් ඇතිව ලියා පදිංචි කිරීම සාදනු ලැබ ඇති හා සාදනු ලැබිය හැකි රීතිවලට අනුකූල විය යුතු ය.

4. (1) සමුපකාර සමිතියක් ලෙස ලියාපදිංචි වීමට අපේක්ෂා කරන සෑම සමිතියක්ම යටත් පිරිසෙයින් ඉල්ලුම් කරන ලද දිනට අඛණ්ඩව මාස හයක පූර්ව සමුපකාර කටයුතු පිළිබඳ කාල පරිච්ඡේදයකට යටත් වේ. සාදනු ලැබ ඇති හා සාදනු ලැබිය හා රීතිවලට යටත්ව හා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය අනුව ලියාපදිංචි කළ හැකි කාලය දීර්ඝ කළ හැකිය.

පූර්ව සමුපකාර සමිති පිළිගැනීම හා ලියාපදිංචි කිරීමේ කොන්දේසි

(2) සාමාජිකයින්ගෙන් පමණක් සමන්විත වන අවස්ථාවක සාමාජිකත්වය වයස අවුරුදු 18 වැඩි වූද, සමිතිය ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රදේශය ඇතුළත පදිංචිව සිටින්නා වූ හෝ සේවයේ නියුක්තව සිටින්නා වූ හෝ නිශ්චල දේපළ අයත්ව සිටින්නා වූද, සමිතිය විසින් ඉටු කරන ලබන සේවාවන් උපයෝගී කිරීමේ ශක්තූතාවය ඇත්තා වූද, සාමාජිකයින් යටත් පිරිසෙයින් පහළොස් දෙනෙකුගෙන් වත් සමන්විත නොවෙන්නේ නම් ; හෝ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදනු ලැබ ඇති හෝ ලැබිය හැකි රීතිවලින් සුදුසුකම් නොලැබූ කිසිම සමිතියක් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ලියාපදිංචි කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(3) මේ වගන්තියේ කාර්යයන් සඳහා ඉහතින් දැක්වූ විධි විධානවල සඳහන් කොන්දේසි සැහීමට පත් කර නැති බවට යම් ප්‍රශ්නයක් පැන නගින අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් තීරණය කළයුතු අතර ඔහුගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය.

එසේ වුව ද, මෙම වයස් සීමාව හා අනෙකුත් සුදුසුකම් පාසැල් සමුපකාර සමිතිවලට, අදාළ නොවිය යුතු ය.

(4) ඉහතින් වූ විධිවිධානවල සඳහන් කොන්දේසි සැහීමකට පත් කර ඇති බවට යම් ප්‍රශ්නයක් පැන නැගින අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් තීරණය කළ යුතු අතර ඔහුගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය.

(5) යම් සමුපකාර සමිතියක් හෝ සංගමයක් ලියාපදිංචි කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන අවස්ථාවක දී එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට විරුද්ධව ආයාචනයක් ඒ සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ලැබූ හා සාදනු ලැබ ඇතැයි සැලකෙන රීති අනුව අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

(6) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සීමාසහිත හෝ සීමාරහිත වගකීම්වලින් යුත් සෑම සමුපකාර සමිතියකම හා නමෙහි (සීමාසහිත / සීමාරහිත) යන වචනය මුල් වචනය විය යුතු ය. එමෙන්ම එහි දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි වචනය ඒ නමෙහි කොටසක් විය යුතු ය.

(7) ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යය සඳහා මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සකස් කරනු ලබන රීති මගින් නියම කරනු ලබන ආකාරයේ අයදුම් පත්‍රයක් සමිතිය විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

5. (1) ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සකස් කර ඇති හා සකස් කරනු ලබන රීති මගින් නියම කරනු ලබන යම් ආකාරයක් අනුව වූ ඉල්ලුම් පත්‍රයක් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීම

6. සමිතියක් විසින් මේ ප්‍රඥප්තියේ හා රීතිවල විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කර ඇති බවට ඒ සමිතිය නියුක්ත වීමට අදහස් කරන කටයුතු ආර්ථික වශයෙන් ශබ්‍ය බවට හා සමිතියේ යෝජිත අතුරු ව්‍යවස්ථා මේ ප්‍රඥප්තියට හෝ රීතිවලට පටහැනි නොවන බවට රෙජිස්ට්‍රාර් සැහීමකට පත් වන්නේ නම්, තමා සුදුසු යැයි සලකන හොත් ඔහු විසින් ඒ සමිතිය හා එහි අතුරු ව්‍යවස්ථා ලියාපදිංචි කළ හැක. යම් සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට විරුද්ධව ආයාචනයක් මේ සම්බන්ධයෙන් සාදනු ලැබූ රීති අනුව අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

ලියාපදිංචි කිරීම

ලියාපදිංචි කිරීමේ
සාක්ෂි

7. (1) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් අත්සන් කරනු ලැබූ ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක්, ඒ සහතිකයේ සඳහන් සමිතිය ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු කර ඇති බව ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, එම සමිතිය යථා පරිදි ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ බවට තීරණාත්මක සාක්ෂියක් වේ.

(2) සමිතියක් ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ විට රීතිවලින් නියම කර ඇති ආකාරයට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම සමිතිය වෙත ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක් නිකුත් කළ යුතුය.

(3) අතුරු ව්‍යවස්ථාවල යම් සංශෝධනයක් මෙම ප්‍රඥප්තියට හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද රීතිවලට හෝ සාදනු ඇතැයි සැලකෙන රීතිවලට පටහැනි නොවන බවට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා සැහිලකට පත් වන්නේ නම් හා අදාළ සංශෝධනය සුදුසු යැයි පිළිගන්නේ නම්, ඔහුට එම සංශෝධනය ලියාපදිංචි කළ හැකිය. යම් අතුරු ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයක් ලියාපදිංචි කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට විරුද්ධව ආයාචනයක් ඒ සම්බන්ධයෙන් මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදනු ලබන රීති අනුව අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

ලියාපදිංචි කළ
සමිතියක අතුරු
ව්‍යවස්ථා
සංශෝධනය කිරීම

8. යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියකට මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදනු ලබන හෝ සාදනු ලැබූ රීතිවල විධිවිධානවලට යටත්ව සමිතියේ තම ප්‍රකාශ කරන අතුරු ව්‍යවස්ථාව ඇතුළු සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය කළ හැකිය.

ලියාපදිංචි කරන
ලද සමිතිවල
වත්කම් හා බැරකම්
ඒකාබද්ධ කිරීම,
බෙදීම හා පැවරීම

9. (1) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින්, රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ පූර්ව අනුමැතිය ඇතිව හා එම සමුපකාර සමිතියේ මහ සභා රැස්වීමට පැමිණ ඡන්දය දීමට සුදුසුකම් ඇති සාමාජිකයන්ගෙන් හෝ නියෝජිතයන්ගෙන් තුනෙන් දෙකකට වැඩි සංඛ්‍යාවකගේ ඡන්දයෙන් සම්මත කරගනු ලබන යෝජනාවකින්,

(අ) සමුපකාර සමිතියේ වත්කම් හා බැරකම් සම්පූර්ණයෙන් හෝ ඉන් යම් කොටසක් හෝ යම් ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ අන්කිසි සමිතියකට හෝ පැවරීම, හෝ

(ආ) සමුපකාර සමිතිය, සමුපකාර සමිති සංගම් දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් වශයෙන් බෙදා වෙන් කර ගැනීම, හෝ කළ හැකිය.

(2) යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිති දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ පූර්ව අනුමැතිය ඇතිව හා එක් එක් සමිතියේ මහ සභා රැස්වීමකට පැමිණ ඡන්දය දීමට සුදුසුකම් ඇති සාමාජිකයන්ගෙන් හෝ නියෝජිතයන්ගෙන් තුනෙන් දෙකකට වැඩි සංඛ්‍යාවකගේ ඡන්දයෙන් සම්මත කර ගනු ලබන යෝජනාවකින් ඒකාබද්ධ වී අලුත් සමුපකාර සමිතියක් පිහිටුවා ගත හැකිය.

ස්වකීය වත්කම් හා බැරකම් වෙනත් යම් ලියාපදිංචි සමිතියකට පැවරීමකට හෝ එම සමිතිය, සමිති දෙකකට හෝ වැඩි ගණනකට බෙදීමකට හෝ වෙනත් ලියාපදිංචි සමිතියක් සමග ඒකාබද්ධ වීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් අනුමැතිය දෙනු නොලැබිය යුතුය.

(3) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් එවැනි යම් යෝජනාවක් සම්මත කර ගනු ලැබූ අවස්ථාවක එම සමිතිය විසින් සමිතියේ සියලු සාමාජිකයන් හා ණය හිමියන්ගේ දැන ගැනීම පිණිස ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමක් කළ යුතු අතර, පටහැනි අතුරු ව්‍යවස්ථා හෝ ගිවිසුම් ඇත් ද, එය නොතකා යම් සාමාජිකයකු හෝ ණය හිමියකු හෝ වෙන එම දැන්වීම කළ දිනයෙන් පසු එක් ලීන් මාසයක කාලයක් තුළ අවස්ථාවෝචිත පරිදි තම කොටස්, තැන්පතු හෝ ණය මුදල් ඉල්ලා අස්කර ගැනීමේ බලය ඒ සාමාජිකයාට හෝ ණය හිමියාට තිබිය යුතුය.

(4) (4) වැනි උපවගන්තියේ නිශ්චිතව සඳහන් කාල සීමාව ඇතුළත තම කොටස්, තැන්පතු හෝ ණය මුදල් ඉල්ලා අස්කර ගැනීමේ බලය ක්‍රියාවේහි නොයොදවන යම් සාමාජිකයකු හෝ ණය හිමියකු විසින් යෝජනාවට කැමැත්ත දක්වනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතුය.

(5) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් මෙම වගන්තිය යටතේ සම්මත කරගත් යෝජනාවකට යම් වත්කම් හා බැරකම් පැවරීමක් ඇතුළත් වන අවස්ථාවක, තත්කාලයෙහි බලපවත්නා යම් නීතියකට පටහැනිව කුමක් සඳහන්ව ඇත් ද, එය නොතකා එම සම්මත කර ගත් යෝජනාව තවදුරටත් තහවුරු කිරීමක් නොමැතිව පැවරීම්ලාභීන් වෙත එම වත්කම් හා බැරකම් සතු කිරීමේ ප්‍රමාණවත් පැවරීමක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

10. (1) ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියක වත්කම් හා බැරකම් සියල්ල වෙනත් ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියකට මෙම ප්‍රඥප්තියේ විධි විධානවලට අනුකූලව පවරනු ලැබූ අවස්ථාවක, පළමුව සඳහන් වූ සමූපකාර සමිතියේ ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු විය යුතු අතර, එම සමූපකාර සමිතිය විසුරුවා හරිනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුවාක් මෙන්ම සංස්ථාවක් වශයෙන් පැවතීම ද අවසන් විය යුතුය.

ඇතැම් අවස්ථාවලදී ලියාපදිංචි කළ සමිතිවල හා සංගම්වල ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතික අවලංගු කිරීම

(2) ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිති දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් මෙම ප්‍රඥප්තියේ සඳහන් විධි විධානවලට අනුකූලව අලුත් සමිතියක් වශයෙන් ඒකාබද්ධ කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එසේ ඒකාබද්ධ කරනු ලැබූ එක් එක් සමූපකාර සමිතියේ ලියාපදිංචි කිරීම අලුත් සමිතිය ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ දිනයෙහි අවලංගු විය යුතු අතර, එක් එක් සමිතිය විසුරුවා හරිනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුවාක් මෙන්ම සංස්ථාවක් වශයෙන් පැවතීම ද අවසන් විය යුතුය.

(3) ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියක් ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව සමිති දෙකකට හෝ වැඩි ගණනකට වෙන්ම බෙදීයන අවස්ථාවක : එම සමිතියේ ලියාපදිංචි කිරීම අලුත් සමිති ලියාපදිංචි කිරීමෙන් පසු අවලංගු විය යුතු අතර එම සමිතිය විසුරුවා හරිනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුවාක් මෙන්ම සංස්ථාවක් වශයෙන් පැවතීම ද අවසන් විය යුතු ය.

III වැනි පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කරණු ලැබූ සමිතිවල සාමාජිකයන් සහ ඔවුන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා වගකීම්

11. සමූපකාර සමිතියක සාමාජිකත්වය සම්බන්ධයෙන් රීතිවලින් හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ගෙවීමක් තමා විසින් කරනු ලැබ ඇත්නම් මිස හෝ කරනු ලබන තෙක් නැතහොත් සමිතියේ එසේ නියම කරගනු ලැබිය හැකි යම් සම්බන්ධතාවක් අත්කර ගනු ලැබ ඇත්නම් මිස හෝ අත්කරගනු ලබන තෙක් ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියක කිසිදු සාමාජිකයකු විසින් සාමාජිකයකුගේ අයිතිවාසිකම් පාවිච්චි නොකළ යුතුය. මේ පිළිබඳව මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදනු ලැබ ඇති හා සාදනු ලබන රීතිවලට අනුකූල විය යුතුය.

අය විය යුතු ගෙවීම් කරණු ලබන තෙක් සාමාජිකයන් අයිතිවාසිකම් පාවිච්චි නොකළ යුතු බව හා කොටස් මිලදී ගැනීමේ ආකාරය

12. (1) මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදනු ලැබ ඇති හා සාදනු ලැබූ රීතිවලින් හා ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියක් විසින් අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට අනුකූලව ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා ගිවිසුමකට එළඹෙන කවර හෝ පුද්ගලයකු ආශ්‍රිත සාමාජිකයකු වශයෙන් ඇතුළත් කරගත හැකිය.

ආශ්‍රිත සාමාජිකයන්

(2) ආශ්‍රිත සාමාජිකයකුට සමූපකාර සමිතියේ වත්කම් හෝ ලාභවල හෝ කවරාකාරයෙන් වූ කොටසකට හෝ එම සමිතියේ කටයුතු කර ගෙන යාමෙහිලා යම් ඡන්ද බලයකට හෝ යම් දූරයක් දැරීමට හෝ හිමිකම් නොමැත.

(3) මේ වගන්තියෙහි විධි විධාන සලස්වා ඇති පරිදි, හැර, ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකුට සමිතියේ හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි, සාමාජිකයෙකුගේ වරප්‍රසාද හා අයිතිවාසිකම් තිබිය යුතු අතර, සාමාජිකයෙකුගේ යම් වගකීම්වලට ඔහු යටත් විය යුතුය.

(4) ආශ්‍රිත සාමාජිකයකු පිළිබඳ විධි විධාන ඒ ඒ සමිතිවල අතුරු ව්‍යවස්ථාවල අඩංගු විය යුතුය.

13. යම් ලියාපදිංචි සමූපකාර සමිතියක සාමාජිකයෙකු වශයෙන් යථාපරිදි ඇතුළත් කරගනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුගේ බාල වයස හෝ ඔහු නිසි වයසට නොඑළඹීම මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සාදාගනු ලබන රීති යටතේ ඔහු විසින් ලියා අත්සන් කරනු ලැබීම අවශ්‍ය නීත්‍යානුකූල ලේඛනයක් ලියා අත්සන් කිරීමට හෝ දෙනු ලැබීම අවශ්‍ය නිදහස් කිරීමක් වීමට ඔහුට බාධාවක් නොවිය යුතුය තව ද එවැනි යම් තැනැත්තකු විසින් සමිතිය සමග ඇති කරගනු ලැබූ යම් ගිවිසුමක් අවලංගු කිරීම සඳහා හෝ මග හරිනු පිණිස එම කරුණු හේතුවක් නොවිය යුතුය එමෙන්ම එවැනි යම් තැනැත්තකු විසින් ප්‍රධාන පාර්ශවකරු හෝ ඇපකරු වශයෙන් සමිතියක් සමග ඇති කර ගත් එවැනි ගිවිසුමක් ඔහුගේ බාල වයස හෝ නිසි වයසට නොඑළඹීම නොතකා ඒ තැනැත්තා විසින් හෝ ඒ තැනැත්තාට විරුද්ධව නීතිය අනුව ක්‍රියාත්මක කළ හැකි විය යුතුය.

බාල වයස්කරුවන් වන සාමාජිකයන් විසින් සමිති සමග ඇති කරනු ලබන ගිවිසුම්

නිලධාරීන් විසින්
ඇති කර ගනු
ලබන ගිවිසුම්

14. ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක හෝ යම් නිලධාරියෙකු පත් කිරීමෙහි ලා වූ යම් දෝෂයක් හෝ ඔහු තෝරා පත්කර ගැනීම සඳහා වූ යම් කිසි නුසුදුසුකමක් තදනන්තරව සොයා ගැනීම, එම සමිතිය වෙනුවෙන් එම නිලධාරියා විසින් ඇති කර ගනු ලැබූ යම් ගිවිසුමක් අවලංගු කිරීම හෝ මග හැරවීම සඳහා හේතුවක් නොවිය යුතුය.

සාමාජිකයන්ගේ
ඡන්ද

15. (1) යම් මූලික සමිතියක සාමාජිකයෙකුට සමිතියේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමෙහිලා එක් ඡන්දයකට වැඩියෙන් නොතිබිය යුතුය. එසේ වුව ද ඡන්ද සම සමව බෙදුණහොත් සභාපතිට තීරක ඡන්දයක් තිබිය යුතුය.

(2) සමුපකාර කොමසාරිස්වරයෙකු නියෝජ්‍ය / සහකාර කොමසාරිස්වරයෙකු සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ දිස්ත්‍රික් නිලධාරියෙකු හෝ වෙනත් නිලධාරියෙකුට සමුපකාර සමිතියක කිසිදු නිලයක් දැරීමට නොහැක. එම නිලධාරීන් සාමාජිකයකු නම් පමණක් ඡන්ද පාවිච්චි කිරීමට සුදුස්සකු වන්නේය. (සමුපකාර දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ සමිතියකට අදාළ නොවේ.)

ඡන්දය භාවිතා
කිරීමේ ආකාරය

16. (1) යම් මූලික සමුපකාර සමිතියක සාමාජිකයකු විසින් එම සමිතියේ යම් රැස්වීමකදී තම ඡන්දය පොද්ගලිකවම පාවිච්චි කළ යුතුය. එසේ තම අනන්‍යතාවය තහවුරු කිරීම සඳහා තත්කාලයේ රජය විසින් නිකුත් කර ඇති අනන්‍යතා පත්‍රයක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. එසේ වුව ද, නියෝජිතයන් මාර්ගයෙන් ඡන්දය දීමට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා යටතේ විධිවිධාන සලසා ඇති අවස්ථාවක සමිතියේ යම් රැස්වීමකදී එසේ ඡන්දය දීමට ඉඩ දිය හැකිය.

(2) වෙනයම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක සාමාජිකයෙකු වන යම් ලියාපදිංචි කරන ලද සමුපකාර සමිතියක් විසින් ඒ වෙන යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමෙහිලා ඡන්දය දීමේ කාර්යය සඳහා, ස්වකීය සභාපති හෝ කාරක සභාවේ සාමාජිකයෙකු කාරක සභාවේ බහුතර ඡන්දයෙන් පත් කළ හැකිය.

කොටස් හෝ
සම්බන්ධතා
පැවරීම පිළිබඳ
සීමා

17. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයෙකුගේ හෝ හිටපු සාමාජිකයෙකුගේ හෝ මිය ගිය සාමාජිකයෙකුගේ හෝ ප්‍රාග්ධනයෙහි කොටස් හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා පැවරීම සහ සතුව තිබිය හැකි වැඩිම ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් මෙම ප්‍රඥප්තියේ හෝ රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි කොන්දේසිවලට යටත්ව විය යුතුය.

(2) සීමාරහිත වගකීම් වලින් යුතු ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට කිසිම සාමාජිකයෙකු විසින්,

(අ) තමා විසින් යම් කොටසක් හෝ සම්බන්ධතාවයක් එක් අවුරුද්දකට නොඅඩු කාලයක් දරන ලද්දේ නම් ; හා

(ආ) සමිතිය වෙත හෝ සමිතියේ සාමාජිකයෙකු වෙත හෝ සාමාජිකත්වය සඳහා වූ ඉල්ලුම් පත්‍රය කාරක සභාව විසින් පිළිගනු ලැබ සිටින තැනැත්තකු වෙත පැවරීම කරනු ලබන්නේ නම්, මිස තමා විසින් දරනු ලබන, සමිතියේ ප්‍රාග්ධනයේ යම් කොටසක් හෝ සම්බන්ධතාවයක් හෝ එහි යම් කොටසක් නොපැවරිය යුතුය.

IV වැනි පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතිවල අයිතිවාසිකම්, බැඳීම් හා වරප්‍රසාද

සමිතියේ ලිපිනය

18. දැන්වීම් හා ලිපි යවනු පිණිස අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුව ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලිපිනයක් සෑම ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියකටම තිබිය යුතු අතර, එම ලිපිනය සම්බන්ධයෙන් යම් වෙනසක් ඇතිවීමෙන් පසු දින හතක් ඇතුළත එම වෙනස රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත දැන්විය යුතුය.

19. ලියාපදිංචි කළ සෑම සමූපකාර සමිතියක්ම විසින් ගාස්තු ගෙවීමක් නොමැතිව සියලු යුක්ති සහගත චේලාවල දී පරීක්ෂා කර බැලීම සඳහා ප්‍රඥප්තිය, රීතිවල සහ අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ පිටපතක් හා සමිතියේ සාමාජිකයන්ගේ නාම ලේඛනයක් ද, ආසන්න විගණන වාර්තාව ද, සමිතියේ ලියාපදිංචි කරන ලද ලිපිනයෙහි ඇති ස්ථානයෙහි තිබිය යුතුය.

ප්‍රඥප්තිය රීති
අතුරු ව්‍යවස්ථා කාරක
නියෝග යතාදියේ හා
සාමාජික නාම
ලේඛනයේ පිටපතක්
පරීක්ෂා කර බැලීමට
විවෘතව තිබිය යුතු බව

20. සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම හේතුකොට ගෙන එය ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ නාමය යටතේ, අවිච්ඡින්න පරම්පරාවක් හා පොදු මුද්‍රාවක් ඇති දේපළ සතුව සිටීමේ ද, ගිවිසුම් වලට ඇතුළත් වීමේ ද, නඩු හා වෙනත් නීති කෘත්‍ය පැවරීමේ හා ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිදහසට කරුණු කීමේ ද, සමිතිය පිහිටුවීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය සියලු දේවල් කිරීමේ ද බලය සහිත සංස්ථාවක් විය යුතුය.

සමිති සංස්ථා විය
යුතු බව

21. (1) කෘෂිකාර්මික හෝ සත්ව පාලනමය ද්‍රව්‍ය හෝ යම් කර්මාන්තයක නිෂ්පාදන විකිණීම හෝ එක් පරමාර්ථයක් වශයෙන් ඇති ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියක් විසින් රීති වලින් සාදා ඇති හෝ සාදනු ලබන විධිවිධාන වලට යටත්ව ඉටු කළ යුතුය.

සමිතියට හෝ
සමිතියේ මාර්ගයෙන්
ද්‍රව්‍ය විකිණීම

(අ) එවැනි යම් දෙයක් නිෂ්පාදනය කරන සමිතියේ සෑම සාමාජිකයෙකුම විසින් ඒ ද්‍රව්‍ය සම්පූර්ණයෙන් හෝ එහි යම් නිශ්චිත කොටසක් සමානුපාතයක් හෝ වර්ගයක් එම සමිතියට හෝ සමිතිය මාර්ගයෙන් විකිණිය යුතු බවට : හා

(ආ) අතුරු ව්‍යවස්ථා හෝ ගිවිසුම් කඩකිරීමේ වරදට වරදකරු ලෙස රීති වලින් නියම කළ හැකි ආකාරයකින් ඔප්පු කරනු ලැබූ හෝ තීන්දු කරනු ලැබූ හෝ තීන්දු කරනු ලැබූ සාමාජිකයෙකු විසින් රීති වලින් හෝ යම් ආකාරයකින් නිශ්චය කරනු ලබන හෝ තක්සේරු කරනු ලබන මුදල් ප්‍රමාණ කළ අලාභය වශයෙන් සමිතියට ගෙවිය යුතු බවට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවල විධිවිධාන සැලැස්වීම හෝ එහි සාමාජිකයන් සමග ගිවිසුමකට එළඹිය හැකිය.

22. (1) ලියාපදිංචි කළ යම් සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට ඒ සමිතියේ සාමාජිකයන් හෝ එහි යම් කොටසක් ශ්‍රී ලංකාවෙහි හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ යම් පළාතක දිස්ත්‍රික්කයක හෝ ප්‍රදේශයක යම් භාණ්ඩයක් නිපදවන්නන් බවට අමාත්‍යවරයා සැකිමකට පත් වන අවස්ථාවක අමාත්‍යවරයා විසින් තමාගේ අභිමතය පරිදි ආඥාවක මාර්ගයෙන් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ යම් පළාතක, දිස්ත්‍රික්කයක හෝ ප්‍රදේශයක ඒ භාණ්ඩය පිළිබඳ එක් එක් නිපදවන්නාට ඒ නිපදවන්නා ඒ සමිතියේ සාමාජිකයෙකු වුව ද නොවුව ද ඒ නිපදවන්නා විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ඒ භාණ්ඩයෙහි සම්පූර්ණ ප්‍රමාණයෙන් ඔහුගේ ම ප්‍රයෝජනයට හෝ පරිභෝජනයට අවශ්‍ය නොවන කොටස ඒ සමිතියට හෝ සමිතිය මාර්ගයෙන් විකුණන ලෙස විධාන කළ හැකිය.

ආඥාමි අවස්ථාවලදී
ලියාපදිංචි කළ
සමිතියක් මාර්ගයෙන්
නිෂ්පාදන
අනිවාර්යෙන්
විකිණීම

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් (1) උපවගන්තිය යටතේ නිකුත් කරනු ලැබූ සෑම ආඥාවක්ම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු අතර ඒ ආඥාවෙහි ඒ භාණ්ඩය, ආඥාව ක්‍රියාත්මක විය යුතු ප්‍රදේශය, හා ඒ භාණ්ඩය නිපදවන්නාට ගෙවිය යුත්තේ කවර පදනමක් මත ද යන වග නිශ්චිතව සඳහන් කළ යුතුය.

(3) සෑම ආඥාවක්ම, එය ගැසට් පත්‍රයේ පළකරනු ලබන දින ක්‍රියාත්මක විය යුතු අතර (5) වැනි උප වගන්තියේ විධිවිධාන වලට යටත්ව එය පරිච්ඡින්න කරනු ලබන තෙක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

(4) සෑම ආඥාවක්ම ක්‍රියාත්මක වීමෙන් පසු හැකි ඉක්මණින් උතුරු මැද පළාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(5) උතුරු මැද පළාත් සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන සෑම ආඥාවක්ම පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර එය යටතේ කලින් කරන ලද හෝ කරනු ලැබීමට ඉඩ දෙන ලද කිසිවක වලංගු භාවයට භාතිකර නොවිය යුතුය. ආඥාවක් පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන දිනය ඒ ආඥාව අනුමත කිරීම උතුරු මැද පළාත් සභාව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන දිනය විය යුතු අතර ඒ දිනය ගැසට් පත්‍රයෙහි නිවේදනය කරනු ලැබිය යුතුය.

(6) (අ) අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළකරනු ලබන ආඥාවකින් (ඒ ආඥාව මෙහි මින් මතු සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාව යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලැබේ) (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ කලින් කරන ලද යම් ආඥාවක් ඕනෑම අවස්ථාවක වෙනස් කළ හැකිය. සෑම සංශෝධන කිරීමේ ආඥාවක්ම එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන දින ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

(ආ) සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවකින් වෙනස් කරනු ලබන (1) උපවගන්තියේ කරන ලද ආඥාවක් එසේ වෙනස් නොකරන ලද්දේ නම් ක්‍රියාත්මක විය හැකිව තිබූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ එසේ වෙනස් කරනු ලැබූ පරිදි අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය යුතු අතර ඊට වැඩි කාලයක් එය ක්‍රියාත්මක නොවිය යුතුය.

(ඇ) සෑම සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවක්ම අනුමැතිය සඳහා උතුරු මැද පළාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය ; එසේ වුව ද

(1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද ආඥාවක් (4) වැනි උපවගන්තිය යටතේ උතුරු මැද පළාත් සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබීමට පෙර සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවකින් හෝ ආඥා වැඩි ගණනකින් වෙනස් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක ඒ ආඥාව ඒ උපවගන්තිය යටතේ අනුමැතිය සඳහා උතුරු මැද පළාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ විට ඒ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවෙන් හෝ ආඥාවලින් ඇති කරන ලද සියලු වෙනස් කිරීම් එහි අන්තර්ගත කරනු ලැබිය යුතු අතර එවැනි යම් අවස්ථාවක දී එවැනි සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවක් වෙන් වෙන් වශයෙන් උතුරු මැද පළාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය නොවිය යුතුය.

(ඈ) අනුමැතිය සඳහා උතුරු මැද පළාත් සභාව ඉදිරියට ගෙන එනු ලැබූ යම් සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාවක් උතුරු මැද පළාත් සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ඒ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාව පරිච්ඡින්න කරනු ලැබීමක් ලෙස සැලකිය යුතු අතර (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ ආඥාව ඒ පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ දිනයේ සිට ඒ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාව කරනු නොලැබුවාක් මෙන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

(ඉ) (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ කලින් කරන ලද යම් ආඥාවක් අමාත්‍යවරයා විසින් යම් විටක පරිච්ඡින්න කළ හැකිය. එවැනි යම් ආඥාවක් පරිච්ඡින්න කිරීමේ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කළ යුතු අතර ඒ ආඥාව ඒ පළකළ දිනයේ සිට පරිච්ඡින්න කරන ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(7) සෑම ආඥාවක්ම උතුරු මැද පළාත් සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබූ විට එහි මෙහිලා පනවනු ලැබුවාක් මෙන් වලංගු හා බල සහිත විය යුතුය.

(8) මේ වගන්තිය යටතේ ගැසට් පත්‍රයේ පළකිරීමට නියමිත සෑම නිවේදනයක්ම අමාත්‍යවරයාගේ අත්සන යටතේ පළකළ යුතුය.

(9) මේ වගන්තිය යටතේ කරන ලද යම් ආඥාවක විධිවිධාන අන්තිසි ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන සමග නොගැලපීම හෝ ගැටීම නොතකා ඒ ආඥාව බලපවත්නා කාල පරිච්ඡේදය තුළ ඒ අන් ලිඛිත නීතිය අභිබවා ඒ විධිවිධාන බල පැවැත්වේ.

(10) තම සාමාජිකයෙකු නොවන ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට හෝ සමිතියක් මාර්ගයෙන් යම් භාණ්ඩයක් විකුණන ලෙස (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ ආඥාවකින් විධාන කරනු ලැබූ සෑම නිපදවන්නෙකුම ඒ විධානය අනුව වූ එවැනි යම් විකිණීමක් සම්බන්ධයෙන් හා ඒ විකිණීමෙන් උද්ගත වන යම් කරුණක් හෝ ගනුදෙනුවක් සම්බන්ධයෙන් ඔහු ඒ සමිතියේ සාමාජිකයෙකුට සිටියේ නම් යටත්විය හැකිව තිබූ කොන්දේසි හි බැඳීම් වලටම යටත් වේ.

(11) (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ ආඥාවක් කරන ලද්දේ යම් නිපදවන්නකු සම්බන්ධයෙන් ද ඒ නිපදවන්නා වූ ද ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියේ සාමාජිකයෙකු නොවන්නා වූ ද යම් නිපදවන්නෙකු විසින් ඒ සමිතියේ සාමාජිකයෙකු ලෙස ඇතුළත්වීම සඳහා ඉල්ලුම් කරනු ලබන අවස්ථාවක සමිතිය විසින් :-

- (අ) ඔහු එසේ කැමති වන්නේ නම්, ඔහුගේ ගිණුමට සමිතියට ලැබූන හෝ සමිතිය විසින් දරනු ලබන යම් අරමුදල් වලින් සාමාජිකත්වය සඳහා වූ දායක මුදල සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් කපා ගත යුතුය;
- තව ද
- (ආ) ඉහත කී පරිදි යම් කපා ගැනීමකට යටත්ව ඒ දායක මුදල සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවීමෙන් පසු ඔහු සාමාජිකයෙකු වශයෙන් ඇතුළත් කළ යුතුය.

23. (1) වෙනයම් තැනැත්තකු විසින් නිෂ්පාදනය කරන ලද යම් භාණ්ඩයක් ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට හෝ ඒ සමිතිය මාර්ගයෙන් විකිණීමට ඒ වෙනත් තැනැත්තා 21 වැනි වගන්තිය යටතේ ගිවිස ගෙන සිටින හෝ 22 වැනි වගන්තිය යටතේ වූ ආඥාවකින් බැඳී සිටින බව දැන සිටියදී හෝ ඒ පිළිබඳව දැන්වීමක් ලැබ ඇතිව සිටියදී අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ ගිවිසුම කඩ කරමින් හෝ ඒ ආඥාවට පටහැනිව ඒ භාණ්ඩය විකිණීමට හෝ භාර දීමට ඒ වෙනත් තැනැත්තා පොළඹවන හෝ කැමැති කරවා ගන්නා යම් තැනැත්තෙකු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර මහේස්ත්‍රාත් වරයෙකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් එක්දහසකට නොවැඩි දඩයකට යටත් විය යුතුය.

ගිවිසුම් කඩ කිරීමට අන්‍යයන් පොළඹවන තැනැත්තෝ

(2) (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු කරනු ලැබූ තැනැත්තා සංස්ථාවක් වන අවස්ථාවක ඒ වරද කරන විට ඒ සංස්ථාවේ අධ්‍යක්ෂවරයෙකු හෝ නිලධාරියෙකුට සිටි සෑම තැනැත්තෙකුම ඒ වරද සිදු කරන ලද්දේ තමා නොදැනුවත්වම හෝ ඒ වරද සිදු කිරීම වැලැක්වීම සඳහා නිසි සියලු උද්යෝගයෙන් තමා ක්‍රියා කළ බව ඔහු විසින් ඔප්පුකරනු ලැබුවහොත් මිස ඒ වරදට වරදකරු ලෙස සලකනු ලැබේ.

24. (1) ණයකරුවෙකුගේ දේපළ සම්බන්ධයෙන් රජයේ හෝ පළාත් සභාවේ ප්‍රමුඛතා හිමිකමට හා කුලී හෝ කුලී වශයෙන් අයකර ගත හැකි යම් මුදලක් සම්බන්ධයෙන් ඉඩම් හිමියකුගේ කැප අයිතියට හෝ හිමිකම් කියා පෑමකට සහ නිශ්චල දේපළ සම්බන්ධයෙන් එහි කලින් සමිතියක ලියාපදිංචි කරන ලද යම් බැඳීමකට යටත්ව :

යම් සාමාජිකයෙකුට අයත් වගා, කෘෂි ද්‍රව්‍ය, සතුන්, උපකරණ, අමුද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදිත සම්බන්ධයෙන් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක අයිතිවාසිකම්

- (අ) යම් සාමාජිකයෙකු හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයෙකු විසින් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියකට ගෙවිය යුතු යම් ණයක් සපුරා නොමැති ඉල්ලීමක් :

- (i) ඒ සාමාජිකයා හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයා විසින් එම සමුපකාර සමිතියෙන් ගත් ණය මුදලකින් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටසක්, වැඩු වගාවක් හෝ එසේ ලබා ගත් වෙනත් කෘෂි ද්‍රව්‍යයක් කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් වන්නේය.

(ii) ඒ සමුපකාර සමිතිය විසින් සාමාජිකයෙකුට හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයෙකුට දෙන ලද මුදලින් හෝ භාණ්ඩවලින් ඔහු යම් ණයකින් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටසක් හෝ ඔහු විසින් මිලට ගනු ලැබූ හෝ ඔහුට සපයන ලද හෝ යම් සතුන්, සතුන් සඳහා වූ ආහාර හෝ ධීවර, කෘෂිකාර්මික, කාර්මික උපකරණ, නිෂ්පාදනයට ගන්නා අමුද්‍රව්‍ය හෝ කර්මාන්ත ශාලා, ගබඩා, ව්‍යාපාරික ස්ථාන හෝ කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් වන්නේය.

එසේ වුව ද, මෙහි අන්තර්ගත කිසිවක්, එවැනි යම් වගාවක් හෝ වෙනත් කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍යයක්, සතුන්, සතුන් සඳහා ආහාර හෝ ධීවර, කෘෂිකාර්මික, කාර්මික උපකරණ, හෝ නිෂ්පාදනයට ගන්නා අමුද්‍රව්‍ය දැනුම් දීමක් නොමැතිව සඳහා වශයෙන් මිලට ගන්නා ගැණුම්කරුවකුගේ හෝ පැවරුම්ලාභියකුගේ හිමිකම් කෙරෙහි බල නො පෑ යුතු ය : තව ද,

(iii) ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලයක අනුයෝජිතයකු වශයෙන් යම් උපලේඛනගත කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයක් මිලට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් එම සාමාජිකයාට සමුපකාර සමිතියෙන් අය විය යුතු යම් මුදලක් කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් වන්නේය.

(ආ) ගෙවල් කුලිය, කොටස්, ණය මුදල් හෝ ගැණුම් මුදල් සම්බන්ධයෙන් යම් සාමාජිකයකු හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයකු විසින් නිවාස සමිතියකට ගෙවිය යුතු යම් සපුරා නොමැති ඉල්ලීම් හෝ නොගෙවා ඇති ගාස්තු හෝ එම සමිතියට ගෙවිය යුතු වෙනයම් අයිතිවාසිකම් හෝ මුදල් සමිතියේ නිශ්චල දේපළ පිළිබඳ ඔහුගේ සම්බන්ධතාව කෙරෙහි පළමු බැඳීමක් වන්නේය.

(ඇ) මෙම වගන්තිය යටතේ සාමාජිකයා යන්නට ආශ්‍රිත සමාජිකයා ද ඇතුළත් වේ.

සාමාජිකයන්ගේ කොටස් හෝ සම්බන්ධතා කෙරෙහි බැඳීම් හා හිලචි කිරීම

25. (1) සාමාජිකයෙකුගෙන්, කලින් සිටි සාමාජිකයෙකුගෙන්, මියගිය සාමාජිකයෙකුගේ හෝ ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකුගේ බුදලයෙන් :-

(අ) එම සමුපකාර සමිතියට අයවිය යුතු යම් ණයක් ;

(ආ) අන්කිසි ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියකට අයවිය යුතු යම් ණයක් ; හෝ

(ඇ) යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක ඇවරකරුට අයවිය යුතු යම් මුදලක් පියවීම සඳහා එම සාමාජිකයාගේ කලින් සිටි සාමාජිකයාගේ හෝ මියගිය සාමාජිකයාගේ ප්‍රාග්ධනයෙහි කොටස් හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා හා තැන්පත් කෙරෙහි ද, සමාජිකයාගේ හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයාගේ හෝ මියගිය සමාජිකයාගේ බුදලයට ගෙවිය යුතු යම් ලාභාංශයක්, ප්‍රසාද මුදලක් හෝ ලාභ කෙරෙහි ද, ලියාපදිංචි කළ සමිතියට බැඳීමක් තිබිය යුතු අතර, සාමාජිකයෙකුගේ හෝ කලින් සිටි සමාජිකයෙකුගේ හෝ මියගිය සාමාජිකයෙකුගේ බුදලයකට බැර කෙරෙන හෝ ගෙවිය යුතු මුදලක් හිලචි කිරීම හෝ එවැනි ණයක් හෝ මුදලක් හෝ ගෙවීමෙහිලා හෝ ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ අන් සමුපකාර සමිතියට ඇවරකරුට ගෙවීම ඒ ලියාපදිංචි කළ සමිතිය විසින් කළ හැකිය.

කොටස්, දායක මුදල් හා වෙනත් සම්බන්ධතා තහනම් කිරීමට හෝ විකිණීමට යටත් නොවන බව

26. 25 වැනි උපවගන්තියේ විධිවිධාන වලට යටත්ව ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ප්‍රාග්ධනයෙහි සාමාජිකයෙකුගේ කොටස, දායක මුදල හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා ඒ සාමාජිකයා විසින් ඇති කර ගන්නා ලද යම් ණයක් හෝ වගකීමක් සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයක යම් තීන්දු ප්‍රකාශයක් හෝ ආඥාවක් යටතේ තහනමට ගැනීමට හෝ විකිණීමට යටත් නොවිය යුතු ය බුන්වත් වීමෙහිදී පත් කරනු ලබන ඔහුගේ පැවරුම්ලාභියාට හෝ සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ L වැනි පරිච්ඡේදය යටතේ පත් කරනු ලබන භාර ගන්නකුට එම කොටසට දායක මුදලට හෝ වෙනත් සම්බන්ධතාවට කිසිදු හිමිකමක් හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් හිමිකම් කියාපෑමේ කිසිම අයිතියක් නොමැත.

27. (1) සාමාජිකයෙකු මිය ගිය පසු ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් එම මිය ගිය සාමාජිකයාගේ කොටස හෝ වෙනත් සම්බන්ධතා වෙනුවෙන් සාදනු ලැබූ ඊති අනුව නම් කරනු ලැබූ තැනැත්තකුට හෝ එසේ නම් කරනු ලැබූ කිසිම තැනැත්තකු නොසිටී නම් මියගිය සාමාජිකයාගේ නීත්‍යානුකූල උරුමකරු හෝ නියෝජිතයා ලෙස කාරක සභාව තීරණය කරනු ලබන වෙනයම් තැනැත්තෙකුට පැවරිය හැකිය. නැතහොත් ඊති හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුව නිශ්චය කරනු ලැබූ එම සාමාජිකයාගේ කොටසේ හෝ වෙනත් සම්බන්ධතාවේ වටිනාකමට සමාන මුදලක් එම නම් කළ තැනැත්තාට, උරුමකරුට හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයාට ගෙවිය හැකිය : සීමාසහිත හා සීමාරහිත වගකීම්වල සමිති සම්බන්ධයෙන් ද ඊති හෝ ව්‍යවස්ථා අනුව නිශ්චය කරනු ලැබූ ආකාරයට විය යුතුය.

එසේ වුව ද,

28. (1) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් බාලවයස්කරුවන්ගෙන් ඔවුන්ගේ අර්ථලාභය සඳහා තැන්පතු භාර ගත හැකි අතර, එම තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු විය හැකි පොළිය එම බාලවයස්කරුවන්ට ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් ගෙවීම නීත්‍යානුකූල විය යුතුය. බාලවයස්කරුවකු විසින් කරන ලද යම් තැන්පත් කිරීමක් ඊට එකතු වූ පොළියක් සමග ඒ බාලවයස්කරුට ගෙවනු ලැබිය හැකිය. තව ද බාලවයස්කරුවකු වෙනුවෙන් වූ යම් තැන්පත් කිරීමක් ඊට එකතු වූ පොළියක් සමග ඒ බාලවයස්කරුගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ඒ බාලවයස්කරුගේ භාරකරු වෙත ගෙවනු ලැබිය හැකිය.

(2) මෙම වගන්තිය යටතේ සමුපකාර සමිතියක් විසින් යම් බාලවයස්කරුවෙකුට හෝ භාරකරුවෙකුට ගෙවන ලද මුදල් සඳහා ඔහුගෙන් ලබා ගන්නා ලද්දකට එම මුදල් සම්බන්ධයෙන් එම සමිතියේ වගකීම ඉටු කළ බවට ප්‍රමාණවත් නිදහස් කිරීමක් වන්නේය.

29. (1) හිටපු සාමාජිකයෙකු සාමාජිකයෙකුට සිටීම කෙලවර වූ දින පැවතියා වූ ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක ණය සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ බැඳීම ඒ දින සිට ගණන් බලනු ලබන අවුරුදු දෙකක කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ අඛණ්ඩව පැවතිය යුතු වේ.

(2) සාමාජිකයෙකු මිය ගිය දින සිට ගණන් බලනු ලබන අවුරුදු දෙකක කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ ඔහුගේ බුදලය, ඔහු මියගිය දින පැවැති සමිතියේ ණය සම්බන්ධයෙන් බැඳී තිබිය යුතුය.

30. (1) යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන සාමාජිකයන්ගේ යම් නාම ලේඛනයක් හෝ ලැයිස්තුවක් එහි සටහන් කරන ලද පහත සඳහන් විස්තරවලින් යම් විස්තරයක් පිළිබඳව බැලූ බැල්මට පිළිගත හැකි සාක්ෂි වේ:-

(අ) සාමාජිකයෙකු වශයෙන් යම් තැනැත්තෙකුගේ නම එම නාම ලේඛනයෙහි හෝ ලැයිස්තුවෙහි සටහන් කරන ලද දිනය ;

(ආ) එබඳු යම් තැනැත්තෙකු සාමාජිකයෙකු ව සිටීම නතර කළ දිනය ;

(ඇ) සාමාජිකයා විසින් නම් කරනු ලැබ ඇති තැනැත්තාගේ නම හා නම් කරනු ලැබූ දිනය.

31. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් ගනුදෙනු කිරීමේදී විධිමත් ලෙස තබන ලද පොතක වූ යම් සටහනක පිටපතක් ඊතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් ආකාරයකින් සහතික කරනු ලැබුවේ නම්, එම සටහන පැවැති බවට බැලූ බැල්මට පිළිගත හැකි සාක්ෂියක් ලෙස යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නීති කෘත්‍යයක දී පිළිගත යුතු ය. තව ද ඒ මුල් සටහන පිළිගනු ලබන සෑම අවස්ථාවක දීම හා පිළිගනු ලබන ප්‍රමාණයටම ඒ පිටපතෙහි සටහන් කරන ලද කරුණු, ගනුදෙනු හා ගණන් පිළිබඳ සාක්ෂි වශයෙන් පිළිගැනේ.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් පාර්ශවකරුවකු නොවන යම් නීති කෘත්‍යයක දී (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ ඔප්පු කළ හැකි කරුණු අඩංගු එම සමිතියේ පොත්වලින් යම් පොතක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ එහි සටහන් කරන ලද යම් කරුණු ගනුදෙනු හෝ ගණන් ඔප්පු කිරීම පිණිස සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් පෙනී සිටින ලෙස අධිකරණය විසින් විශේෂ හේතු කරුණු කොට ගෙන එසේ කිරීමට විධානය කරනහොත් මිස, එම සමිතියේ කිසිම නිලධාරියෙකුට බල නොකළ යුතුය.

සාමාජිකයෙකු මිය ගිය විට සම්බන්ධතා පැවරීම

බාලවයස්කරු වෙකු විසින් හෝ ඔහු වෙනුවෙන් කරන ලබන තැන්පතු

සමිතියේ ණය සම්බන්ධයෙන් හිටපු සාමාජිකයා හා මිය ගිය සාමාජිකයාගේ බුදලය බැඳී ඇති බව

සාමාජිකයාගේ නාම ලේඛනය

සමිතියේ පොත් වල සටහන් ඔප්පු කිරීම

සමිතිය විසින් ඔබපන වශයෙන් සුරැකුම්පත් තැන්පත් කිරීම

32 (1) තත්කාලයෙහි බලපවත්නා ලිඛිත නීතියක් හෝ වෙනත් නීතියක් නොතකා ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් :-

(අ) සාමාන්‍ය ගිණුම් තුලනයක් සඳහා ඇපය වශයෙන් එම සමිතිය සතු යම් සුරැකුම්පත් ඔබපනය කළ හැකිය ;

තව ද

(ආ) සමුපකාර සමිතිය වෙත නිකුත් කරනු ලැබූ දැන්වීමක් අවසන් වන දිනයෙහි මුදල් ගෙවීම නොකරන ලද්දේ නම් අධිකරණය වෙත නොගොස් ඒ සුරැකුම්පත්වලින් යමක් හෝ සියල්ලම විකුණා එයින් ලැබෙන මුදල් ඒ ගිණුම් තුලනයට බැර කරන ලෙස ණය හිමියාට බලය පැවරිය හැකිය.

දේපළ අත්පත් කර ගැනීම හා විකිණීමේ අයිතිය

33. ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් එහි පරමාර්ථවලට සම්බන්ධ යම් කාර්යයක් සඳහා ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හෝ වෙනත් වංචල හෝ නිශ්චල දේපළ මිලට ගැනීම, තැගි වශයෙන් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් අත්කර ගැනීම හා බද්දට දීම, බද්දට ගැනීම, උකස් ගැනීම, විකිණීම, හුවමාරු කිරීම හෝ වෙනත් ආකාරයකින් අත්පත් කර ගැනීම හෝ බැහැර කිරීම කළ හැකිය :

එසේ වුව ද, යම් කිසි නිශ්චල දේපළකට හෝ මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ ඒ වෙනුවෙන් සාදනු ලැබූ රීතිවල නිශ්චිතව සටහන් කරන ලද යම් වංචල දේපළකට අදාළ මෙම වගන්තියේ පෙරාතුව විධිවිධානයන්හි සඳහන් යම් ගණුදෙනුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ පූර්ව අනුමැතිය ලියවිල්ලකින් ලබා ගත යුතුය.

ඉඩම්, ගොඩනැගිලි අනිවාර්යයෙන් අත්කර ගැනීම

34. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පරමාර්ථවලට සම්බන්ධ යම් කාර්යයක් සඳහා යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් අවශ්‍ය වන අවස්ථාවක ඒ කාර්යය පොදු කාර්යයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර රජය විසින් හෝ උතුරු මැද පළාත් සභාව විසින් ඒ සමිතිය සඳහා ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ ඒ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල අත්කර ගත හැකිය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සඳහා රජය විසින් ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනත යටතේ යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් අත්කර ගත යුතු අවස්ථාවක ඒ සමිතිය හෝ එම සංගමය විසින් ඒ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ඒ පනතේ 38 වැනි වගන්තිය යටතේ ආඥාවක් කරනු ලැබීමට පෙර, ඒ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වන්දිය වශයෙන් ඒ පනත යටතේ නිශ්චය කරනු ලැබූ මුදල හා අත්කර ගැනීමේ කටයුතුවලදී රජය විසින් හෝ පළාත් සභාව විසින් දරනු ලබන වියදම් ද, රජයට හෝ පළාත් සභාවට ගෙවිය යුතුය.

එසේ වුව ද, ඒ පනත යටතේ වන්දි මුදල නිශ්චය කිරීමට පෙර යම් හදිසි කාර්යයක් හේතු කොට ගෙන යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් අත් කර ගැනීම අවශ්‍ය වන අවස්ථාවක එම ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වන්දිය වශයෙන් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි යැයි අත්කර ගැනීමේ නිලධාරියා අදහස් කරන යම් මුදලක් ඒ ආඥාව කිරීමට පෙර එම සමුපකාර සමිතිය විසින් රජයට හෝ පළාත් සභාවට ගෙවිය යුතු අතර, ඉතුරු මුදලක් ඇතොත් එම ඉතුරු මුදල එම පනත යටතේ වන්දි මුදල නිශ්චය කරනු ලැබීමෙන් පසු ගෙවිය යුතුය.

V වැනි පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තුවෙන් හා ගාස්තුවලින් නිදහස් වීම

මුද්දර ගාස්තුවලින් හා ගාස්තුවලින් නිදහස් කිරීම

35. (1) ලියාපදිංචි කළ සෑම සමුපකාර සමිතියක්

(අ) ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතියක් විසින් හෝ වෙනුවෙන් හෝ එම සමිතියේ වාසියට ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් නිත්‍යානුකූල ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන් හෝ අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරනු ලබන යම් ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන් මෙම උපවගන්තිය මගින් නිදහස් කිරීම නිසා නොවේ නම් අය කෙරෙන ගාස්තුව ගෙවීමට එම සමිතිය යටත් විය හැකි අවස්ථාවලදී එම නිත්‍යානුකූල ලේඛනය හෝ අන් ලේඛනය සම්බන්ධයෙන් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ අයකරනු ලැබිය හැකි යම් මුද්දර ගාස්තුවකින් ; හා

(ආ) ලේඛන ලියාපදිංචි කිරීමට අදාළ තත්කාලයෙහි බල පවත්නා නීතිය යටතේ ගෙවිය යුතු යම් ගාස්තු වලින් නිදහස් විය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයෙකු විසින් එම ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ වාසියට සහ එම සමිතියේ ව්‍යාපාර කටයුතු වලට අදාළව ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් නීත්‍යානුකූල ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන්, මේ උප වගන්තිය මගින් නිදහස් කිරීම නිසා නොවේ නම් අය කෙරෙන ගාස්තුව ගෙවීමට එම සාමාජිකයා යටත් විය හැකි අවස්ථාවලදී එම නීත්‍යානුකූල ලේඛනය සම්බන්ධයෙන් යයි ලිඛිත නීතියක් යටතේ අයකරනු ලැබිය හැකි යම් මුද්දර ගාස්තුවක් ගෙවීමෙන් එම සෑම සාමාජිකයෙකුම නිදහස් විය යුතු ය.

VI වැනි පරිච්ඡේදය අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට අදාළ සාධන විධිවිධාන

36. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සෑම අතුරු ව්‍යවස්ථාවකම එම අතුරු ව්‍යවස්ථාව ලියාපදිංචි කරනු ලැබීමෙන් පසු ඒ සමිතියේ එක් එක් සාමාජිකයා විසින් එම ව්‍යවස්ථාව අත්සන් කරන ලද්දේ නම් හා ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන පිළිපැදීමට එක් එක් සාමාජිකයා දුන් පොරොන්දුවක් එම අතුරු ව්‍යවස්ථාවට ඇතුළත් වූයේ නම් එම ප්‍රමාණයටම ඒ සමිතිය ද එහි සාමාජිකයන් ද බැඳී සිටිය යුතු ය.

සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා වලින් සාමාජිකයන් බැඳෙන බව

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක අතුරු ව්‍යවස්ථාවක අර්ථ නිරූපණය සම්බන්ධයෙන් පැන නගින යම් ආරවුලක් තීරණය කිරීම සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත යොමු කළ යුතු අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ තීරණය නීත්‍යානුකූලව අවසානාත්මක හා තීරණාත්මක විය යුතු ය.

37. (1) යම් රීතියකින්, යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථාව සෑදීමට ඇති බලය යටතේ ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් සාදන ලද කිසිම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් එහි ව්‍යාපාර තහනම් කිරීමේ ගිවිසුමක් ය යන හේතුව මත පමණක් කිසිම අධිකරණයක දී ප්‍රශ්න නොකළ යුතුය ඒ සඳහා මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ පිළියෙල කරන ලද රීති වල විධිවිධාන වලට අනුකූල විය යුතු ය.

ව්‍යාපාර තහනම් කරන අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමේ බලය හා සමාජිකයන්ට දඩ නියම කිරීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමේ බලය

(අ) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථා වලින් ඒ සමුපකාර සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා කඩකිරීම් සම්බන්ධයෙන් එහි සාමාජිකයන්ට යම් රීති වලට යටත්ව දඩ නියම කිරීම සඳහා විධිවිධාන සකස් කළ හැකි ය

එසේ වුවද, දඬුවම් වශයෙන් දඩ නියම කිරීමේ දී,

(ආ) සමුපකාර සමිතිය විසින් එම දඩයක් නියම කිරීමට අදහස් කරන බව හා ඊට හේතු එම සාමාජිකයා වෙත ලියවිල්ලකින් දැනුම් දී ඇත්නම් මිස : හා

(ඇ) රීති වලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි කාලයක් තුළ හා එහි සඳහන් කර ඇති ආකාරයකින් එම දඩය නියම කිරීමට විරුද්ධව ප්‍රමාණවත් හේතු දැක්වීමට එම සාමාජිකයා අපොහොසත් වී ඇත්නම් මිස, කිසිම සාමාජිකයෙකුට ඒ දඩය නියම නොකළ යුතු ය.

VII වැනි පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක ව්‍යාපාර දේපළ හා අරමුදල් කළමනාකරණය

38. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ අරමුණු වලට හා මහ සභාව විසින් අනුමත කරන ලද සංවර්ධන වැඩ සටහන හා අයවැය පිළිබඳ වගකීම, වැය ඇස්තමේන්තු වලට අනුකූලව සාමාජික අවශ්‍යතා ඉටුවන ආකාරයෙන් එහි ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාම සමිතියේත් කාරක සභාවේ හා කාර්ය මණ්ඩලයේත් වගකීම වන්නේය. නොසැලකිල්ල, ඕනෑකමින් පැහැර හැරීම, අනුමත නොකළ වියදම් හෝ අනුමත නොකළ ආයෝජන නිසා සමිතියට සිදුවන යම් පාඩුවකට කාරක සභාව හා විධායක මට්ටම් වලට කළමනාකාරිත්වය වගකිව යුතු ය.

අරමුදල් පරිපාලනය හා වගකීම්

(2) ඉහත 1 වැනි වගන්තියේ සඳහන් පරිදි කටයුතු නොකර කරනු ලබන වියදම් ඒවා අනුමත කරන ලද පුද්ගලයන්ගෙන් අයකර ගැනීමට කොමසාරිස්වරයා කටයුතු කළ යුතු ය.

(3) ලියාපදිංචි කරන ලද සමිතියේ පිළිගත් අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් පරමාර්ථ වලට පරිබාහිර කටයුතු සඳහා සමිතියේ අරමුදල යෙදවීමට අවශ්‍ය සෑම අවස්ථාවකම එම සමිතියේ මහ සභාවේ මුළු සාමාජික සංඛ්‍යාවෙන් තුනෙන් දෙකක අනුමැතිය හා කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු ය.

ලියාපදිංචි සමිති
වලින් දෙනු ලබන
ණය

39. (1) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් සාමාජික නොවන කිසිම තැනැත්තෙකුට යම් ණය මුදලක් නොදිය යුතුය. එසේ වුවද ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් මහ සභාවේ අනුමැතිය ඇතිව හා මහ සභාව විසින් නියම කරන ලද යම් කොන්දේසි මත ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින්, අත් සමුපකාර සමිතියකට ණය ප්‍රදානය කළ හැකිය. ව්‍යාපාරික කටයුතු සඳහා සමිතියේ අනු නියෝජිතයෙකු ලෙස පත් කරන ලද පුද්ගලයෙකු හෝ වෙනත් ආයතනයක් සමග විධිමත් ගිවිසුමක් අනුව භාණ්ඩ ණයට සැපයීම කරනු ලැබිය හැකි ය. එසේම ලියාපදිංචි කරන ලද සමුපකාර සමිතියේ ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකුටද විධිමත් ගිවිසුමක් අනුව භාණ්ඩ ණයට සැපයිය හැකි ය. ඒ සඳහා රීති වලින් දී ඇති විධි විධාන පරිදි දේපළ ඇපයට තබා ගත යුතු ය.

ලියාපදිංචි සමිති
වලින් භාරගනු
ලබන තැන්පතු හා
ණය මුදල්

40. (1) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසින් රීති වලින් හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා වලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රමාණයකට හා එසේ නියම කරනු ලැබිය හැකි කොන්දේසි යටතේ පමණක් සාමාජිකයන් නොවන තැනැත්තන්ගෙන් තැන්පතු හා ණය මුදල් භාර ගත යුතු ය.

උකස් හා තැන්පත් මුදල් විදියට රීති වලින් සකසා ඇති විධිවිධාන වලට අනුව විය යුතු ය.

සාමාජික නොවන
තැනැත්තන් සමග
කරනු ලබන
වෙනත් ගනු දෙනු
සීමා කිරීම

41. (1) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් හෝ සංගමයක් විසින් සාමාජිකයින් නොවන තැනැත්තන් සමග කරනු ලබන ගනුදෙනු 39 හා 40 යන වගන්ති වල විධිවිධාන සලසා ඇති පරිදි හැර රීති වලින් නියම කර ඇති තහනම් හා සීමා කිරීම් වලටද යටත් විය යුතු ය.

සමිතියේ අරමුදල්
ආයෝජනය කිරීම

42. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් භාර ආඥා පනතේ 20 වැනි වගන්තියේ නිශ්චිතව සඳහන් නිශ්චල දේපළ පිළිබඳ උකස්ක නොවන යම් සුරක්ෂිත වල හෝ රීති වලින් නියම කරන ලද හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අනුමත කරන ලද බැංකුවක හෝ වෙනයම් ලියාපදිංචි කරන ලද සමුපකාර සමිතියක කොටස් වන හෝ ඇපයකට හෝ රීති වලින් නියම කර අවසර දෙන ලද වෙනයම් ආකාරයකින් සමිතියේ අරමුදල් තැන්පත් කිරීම හෝ ආයෝජනය කිරීම කළ හැකිය.

(2) මෙම ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මකව තිබුණේ නම් වලංගු විය හැකිව තිබූ මෙම ප්‍රඥප්තිය ආරම්භ කිරීමට පෙර කරන ලද යම් තැන්පතුවක් ආයෝජනයක් මෙයින් වලංගු කර ස්ථිර කරනු ලැබේ.

ලාභ පිළිබඳ
සුදුස්සක් කිරීම

43. (1) ලියාපදිංචි කළ සෑම සමිතියක් විසින්ම මෙම ප්‍රඥප්තියේ 44 වැනි වගන්තිය යටතේ විගණක විසින් නිශ්චය කරනු ලබන පරිදි මුදල් වර්ෂයක් තුළ එහි වූ ශුද්ධ ලාභ වලින්,

(අ) 25% කට නොඅඩු මුදලක් සමිතියේ නිධන් අරමුදලට හා ව්‍යවස්ථාපිත සංචිතයට මාරු කළ යුතු ය. එමෙන්ම

(ආ) සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස්වරයා / රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් සමුපකාර සංවර්ධන අරමුදල නමින් අරමුදලක් පිහිටු විය යුතු ය. වාර්ෂික විගණනයේදී නිශ්චය කරනු ලබන පරිදි සමිතියේ ශුද්ධ ලාභ වලින් 10% ක් එම අරමුදලට දායක මුදල් වශයෙන් ගෙවිය යුතු ය. අදාල මුදල් වර්ෂය තුළ සමිතියේ ශුද්ධ ලාභයක් උපයා නැති විටක රුපියල් දහසක් එම අරමුදලට ගෙවිය යුතු ය. මෙම අරමුදල රීති මගින් සලස්වනු ලබන විධි විධාන වලට අනුකූලව කොමසාරිස්වරයා / රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් පාලනය කළ යුතු ය.

- (ඇ) සාමාජික අධ්‍යාපන සංවර්ධන අරමුදල නමින් අරමුදලක් සෑම ලියාපදිංචි කරන ලද හා ලියාපදිංචි කරනු ලැබිය හැකි සෑම සමුපකාර සමිතියක් විසින්ම පිහිටු විය යුතු ය.
- (ඈ) සමුපකාර සමිතියක් විගණනය කිරීමේදී අනාවරණය වන අතිරික්ත මුදලින් නිධන් අරමුදලට හා සමුපකාර සංවර්ධන අරමුදලට වෙන් කිරීමෙන් පසු ඉතිරි ලාභ ශේෂයෙන් 10% ක් සාමාජික අධ්‍යාපන සංවර්ධන අරමුදලට වෙන් කළ යුතු ය.
- (2) (අ) කාරක සභාව විසින් මෙම අරමුදල සමුපකාර සමිතියේ මහ සභාව විසින් තීරණය කර සාදනු ලබන කාරක රීති මගින් සලසනු ලබන විධි විධාන වලට අනුකූලව පාලනය කළ යුතු ය.
- (ආ) ඉහත (2)(අ) සහ (ඈ) වගන්තිවල සඳහන් විධි විධාන පාසල් සමුපකාර සංවර්ධන සමිති සම්බන්ධයෙන් අදාළ නොවිය යුතු ය.
- (3) ශුද්ධ ලාභ වල ශේෂය 10% ක් උපරිමයට ලාභාංශ බෙදීම, ප්‍රතිදාන ගෙවීම අරමුදල් වලට දායක මුදල් ගෙවීම, 10% ක උපරිමයකට යටත්ව සේවක ප්‍රසාද ගෙවීම, සුභසාධන සමිතියට ගෙවීම හා 10% කොටසක් පොදු කටයුතු වලට යෙදවීම පිළිබඳ රීති වලින් සලකා ඇති විධි විධාන පරිදි කටයුතු කළ යුතු ය.
- (4) එසේ වුවද රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ විශේෂ වූ හෝ සාමාන්‍ය වූ හෝ අනුමැතියක් නොමැතිව අරමුදල් වලට හැර වෙනත් ලාභ බෙදීමක් නොකළ යුතු ය.

VIII වැනි පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි සමිතියක ගිණුම් අයවැය සහ විගණනය

44. (1) සෑම ලියාපදිංචි සමිතියක් විසින්ම එම ආදායම් සහ වියදම් වත්කම් හා බැරකම් සහ වෙනත් සියලු ගනුදෙනු පිළිබඳ නිසි පරිදි ගිණුම් පවත්වාගෙන යාමට සැලැස්විය යුතු ය.

විගණනය

(2) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් හෝ ඔහු විසින් බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තෙකු විසින් නියම කරන ලද සමිතියේ කටයුතු වලට අදාළ ගිණුම් හා සංඛ්‍යාත පිළිබඳ වාර්ෂික ප්‍රකාශයක් සෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් සකස් කළ යුතු ය. එම ගිණුම් ප්‍රකාශය මුදල් වර්ෂය අවසාන වී මාස 03 ක් ඇතුළත රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට හෝ ඔහු විසින් බලය දෙන ලද වෙනත් තැනැත්තෙකු වෙත සමිතිය විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) අවම වශයෙන් වර්ෂයකට වරක්වත් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද පුද්ගලයෙකු හෝ ආයතනයක ලවා ගිණුම් විගණනය කරවා ගැනීම සෑම ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියකම වගකීම විය යුතු ය.

45. (1) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි යම් අඩුපාඩු 44 වැනි වගන්තිය යටතේ කරන ලද විගණනයකදී හෙලිදරව් වුවහොත් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම අඩුපාඩු සමිතියේ දැන ගැනීමට හා එම සමිතිය අත් සමිතියක සාමාජිකයෙකු වේ නම්, එම අත් සමුපකාර සමිතියේ දැන ගැනීමට ද, සැලැස්විය යුතු ය.

විගණනයේ අඩුපාඩු සමිති වෙත දැනුම් දීම

(2) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එළිදරව් වූ අඩුපාඩු සම්බන්ධයෙන් පිළියම් යෙදීම සඳහා, රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ නියෝගයෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් පියවරක් එම නියෝගයෙහි සඳහන් කාලය ඇතුළතදී ගන්නා ලෙස සමිතියට හෝ එහි නිලධාරීන්ට විධාන කළ හැකි ය.

(3) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් කරනු ලබන විධානයක් කඩ කරන හෝ පැහැර හරින සමිතියට හෝ නිලධාරීන්ට එරෙහිව මේ ප්‍රඥප්තිය විධි විධාන වලින් හා රීති වලින් පැවරී ඇති බලතල අනුව ක්‍රියා කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා ක්‍රියා කළ යුතු ය.

IX වැනි පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි සමිතියක විභාගය, පරීක්ෂණය හෝ විමර්ශනය

විභාගය

46. (1) ලියාපදිංචි කරන ලද සමුපකාර සමිතියක සාමාජික මුදල් හෝ සාමාජික නොවන මුදල් අවභාවිතය වන අවස්ථාවල දී රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තම මෙහෙයවීමෙන්ම ලියාපදිංචි සමිතියක සංයුතිය, ක්‍රියාකාරිත්වය සහ මුදල් තත්ත්වය පිළිබඳව විභාගයක් පවත්වනු ලැබිය හැකිය. තවද එම සමිතියේ කාරක සභාවේ ඛණ්ඩරයක් හෝ මහ සභා රැස්වීමකට සහභාගිවීමට අතුරු ව්‍යවස්ථානුකූලව සුදුසුකම් ලබා ඇති සාමාජිකයින් හෝ නියෝජිතයන් තුනෙන් එකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් හෝ මුළු සාමාජික සංඛ්‍යාවෙන් තුනෙන් එකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක්, හා සියයක් යන දෙකෙන් අඩු සංඛ්‍යාවක්, හෝ ලිඛිතව ඉල්ලා සිටි විට සමිති සංයුතිය, ක්‍රියාකාරිත්වය මුදල් තත්ත්වය පිළිබඳව විභාගයක් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් පවත්වනු ලැබිය යුතුය. එමෙන්ම රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තත්කාර්යය සඳහා ලිඛිත නියමයක් මගින් බලය දෙනු ලැබූ තැනැත්තෙකුට ද ලියාපදිංචි සමිතියක සංයුතිය, ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් තත්ත්වය පිළිබඳ විභාගයක් පැවැත්වීමට විධානය කළ යුතු ය.

එසේ වුවද මෙහි 1 වන වගන්තියේ විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි විභාගයක් පැවැත්වීමට හෝ විභාගයක් පැවැත්වීම සඳහා විධාන කිරීමට පෙර අවශ්‍යවේ යැයි හැඟේ නම් එවැනි විභාගයක් කිරීමට ප්‍රමාණවත් කරුණු ඇත්ද යන්න පිළිබඳව සැඟිමකට පත්වීම සුදුසු ආකාරයේ පූර්ව පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට හෝ ඒ සඳහා විධාන කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට බලය ඇත.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ විභාගයක් පැවැත්වීමේ කාර්යය සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට හෝ විභාගයක් පැවැත්වීමට ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට :

(අ) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා හෝ ඒ තැනැත්තාගේ මතය අනුව සමිතියේ යම් ගණුදෙනුවක් හෝ එහි කටයුතු පිළිබඳ මනා කළමනාකාරිත්වය සම්බන්ධයෙන් වැදගත් තොරතුරු සැපයිය හැකි සමිතියේ කලින් සිටි හෝ දැනට සිටින නිලධාරියෙකු නියෝජිතයෙකු සේවකයෙකු හෝ සාමාජිකයෙකු, ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකු හෝ වෙන යම් තැනැත්තෙකු කැඳවීමට

(ආ) සමිතියේ කටයුතු වලට අදාළ යම් පොතක් හෝ ලේඛනයක්, සමිතියට අයත් යම් මුදලක් හෝ වෙනත් දේපළක් සන්නිකයෙහි ඇත්තා වූ හෝ භාර ව සිටින්නාවූ සමිතිය කලින් සිටි හෝ දැනට සිටින යම් නිලධාරියෙකුට, නියෝජිතයෙකුට, සේවකයෙකුට හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකුට, ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීමට

(ඇ) තමා විසින් යොමු කරනු ලබන යම් කාරණා තීරණය කිරීම පිණිස තමා විසින් සඳහන් කරන යම් වේලාවක සහ ස්ථානයක දී සමිතියේ සාමාජිකයන්ගේ මහ සභා රැස්වීමක් කැඳවීමට

(ඈ) ඒ විභාගයේ දී තමා විසින් වංචාවක් සොයාගනු ලබන අවස්ථාවක සමිතියේ ගණන් පොත් හෝ ලේඛණ තම භාරයට ගැනීමේ බලය තිබිය යුතු ය.

(3) (2) වන උප වගන්තියේ (ඇ) ඡේදය යටතේ කැඳවනු ලබන යම් මහ සභා රැස්වීමකට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා යටතේ කැඳවනු ලබන යම් මහ සභා රැස්වීමකට සියලු බලතල තිබිය යුතුය. තවද, එම රැස්වීම සඳහා ගණපුරණය තිබිය යුතු නොවීමේ හා මහ සභා රැස්වීමක් කැඳවීමේ දැන්වීමෙහි කාල සීමාව පිළිබඳව අතුරු ව්‍යවස්ථා වල ඇති විධි විධාන එම රැස්වීම වලට අදාළ නොවිය යුතු වීමේ විශේෂ හැර, එම අතුරු ව්‍යවස්ථා වලින් එහි කටයුතු විධිමත් කරනු ලැබිය යුතුය. රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකු විසින් එම රැස්වීමේ මූලාසනය දැරිය හැකි නමුදු ඔහුට ඡන්දයක් නොතිබිය යුතුය. එහෙත් ඡන්දය සමානව බෙදී ගිය අවස්ථාවක දී ඔහුට තීරක ඡන්දයක් තිබිය යුතුය.

(4) මෙම වගන්තිය යටතේ විභාගයක් නිම කිරීමට පෙර කාරක සභාවට විරුද්ධව මුල් බැල්මට වෝදනාවක් තහවුරු වී ඇතැයි රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වේ නම් එම කාරක සභාව හය මසකට අත්හිටුවීමටද, සමිතියේ වැඩ කටයුතු කළමණාකරණය සහ පරිපාලනය කිරීම පිණිස අන්තර්කාලීන මණ්ඩලයක් පත් කිරීමටද ඔහුට බලය තිබිය යුතුය. එම කාරක සභාව අත්හිටවනු ලැබූ දින සිට හය මසක් ඇතුළත එම විභාගය රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් හෝ බලය පැවරූ තැනැත්තකු විසින් නිම කළ යුතු අතර, එම කාරක සභාව සම්බන්ධයෙන් 60.(අ) වන වගන්තිය යටතේ අවසාන තීරණයක් ගනු ලැබේ.

(5) මෙම වගන්තිය යටතේ විභාගයක් පවත්වනු ලැබූ අවස්ථාවක රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම විභාගයේ ප්‍රතිඵල සමිතිය වෙත, හා එම සමිතිය සාමාජිකයෙකු වන අන් සමිතියක් ඇතොත් එම සමිතිය වෙතද සමිතිය යම්කිසි බැංකුවකට ණයක් වී ඇත්නම් එම බැංකුව වෙත ද දැන්විය යුතුය.

(6) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා සහ මෙම වගන්තිය යටතේ විභාගයක් පැවැත්වීමට ඔහු විසින් බලය දෙනු ලැබූ සෑම තැනැත්තෙකුම දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථානුකූලව රජයේ සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබේ.

47. (1) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තමාගේම ඕනෑකම හෝ එම සමිතියේ කාරක සභාවේ බහුතරයකගේ හෝ මහ සභාඥස්ථිමකට සහභාගි වීමට අතුරු ව්‍යවස්ථානුකූලව සුදුසුකම් ඇති සාමාජිකයන් හෝ නියෝජිතයන් තුනෙන් එකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් හෝ මුළු සාමාජික සංඛ්‍යාවෙන් තුනෙන් එකක් හෝ සියයක් යන දෙකෙන් අඩු සංඛ්‍යාවකගේ හෝ ණය හිමියෙකුගේ ලිඛිත ඉල්ලීමක් මත ලියාපදිංචි සමිතියක පොත් පිළිබඳ පරීක්ෂණයක් පවත්වනු ලැබිය යුතුය. නැතහොත්, ඒ වෙනුවෙන් ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයක් මගින් බලය පවරනු ලබන යම් තැනැත්තකුට එම පොත් පිළිබඳ පරීක්ෂණ පවත්වන ලෙස විධාන කළ හැකිය.

සමිතියේ පොත් පත් පරීක්ෂා කිරීම සහ එහි කටයුතු විමර්ශනය කිරීම

එසේ වුවද ඉල්ලුම්කරු යම් කිසි ණය හිමියකු වන්නේ නම්, ඔහු විසින් -

(අ) යම් නිශ්චිත මුදලක් ඔහුට ලැබිය යුතු බවත්, ඔහු එය ගෙවන ලෙස ඉල්ලා ඇති බවත්, සාධාරණ කාලයක් ඇතුළත දී ඔහුට එය ලැබී නැති බව ඔප්පු කරගොත් ; හා

(ආ) යෝජිත පරීක්ෂණයේ ගාස්තු සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නියම කළ හැකි යම් මුදලක් ඇප වශයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත තැන්පත් කරතහොත් මිස ණය හිමියෙකුගේ ඉල්ලීම මත එවැනි පොත් පිළිබඳ පරීක්ෂණයක් නොපැවැත්විය යුතුය.

(2) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තමාගේ ඕනෑකම මත ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු විමර්ශනයක් කළ හැකිය නැතහොත් ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට එසේ විමර්ශනය කරන ලෙස විධාන කළ හැකිය.

(3) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් බලය පවරන තැනැත්තකුට විමර්ශනය හා විභාගය පිළිබඳ බලතල, ලිපිලේඛණ හා පොත්පත් භාරයකට ගැනීමේ බලය ඒ අවස්ථාවලදී බැංකු වලට දැන්වීම් අයිතිය ණය හිමියන් වෙත දැන්වීමේ අයිතිය, පරීක්ෂණ හා විමර්ශනවල දී අවශ්‍ය ගාස්තු අයකිරීමේ අයිතිය මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණ නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අයිතිය සාමාජිකයන් කැඳවීමේ අයිතිය තිබිය යුතුය. නිලධාරියාට, නියෝජිතයෙකුට, අනුනියෝජිතයෙකුට, සේවකයෙකුට, සාමාජිකයෙකුට, ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකුට හෝ වෙනත් තැනැත්තෙකුට තොරතුරු ලබා දීමට හෝ ඉදිරිපත් කිරීමට ඇති අයිතිය පිළිබඳවත් මහ සභා ඥස්ථිම කැඳවීමේ අයිතියත් ලේඛණ භාරයකට ගැනීමේ අයිතියත් තොරතුරු විමසීම හා ලබා ගැනීමේ අයිතියත් පිළිබඳව රීති විධිවිධාන සැලැස්විය යුතුය.

(4) යම් සමිතියක් හෝ ණය සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් මේ වගන්තිය යටතේ ගාස්තු වශයෙන් නියම කරනු ලැබූ යම් මුදලක් අයකර ගන්නා ලෙස එම සමිතියේ ලියාපදිංචි කළ කාර්යාලය පිහිටි හෝ ණය හිමියා පදිංචිව සිටින ස්ථානය පිළිබඳව අධිකරණය බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙත ඉල්ලුම් කරනු ලැබූ විට එම අධිකරණය විසින් පනවනු ලබන හෝ ලැබූ දඩයක් අයකර ගන්නා ආකාරයෙන් අයකර ගනු ලැබිය යුතුය.

(5) රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පොත්පත් පරීක්ෂා කිරීමට හෝ කටයුතු විමර්ශනය කිරීමට ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකුම දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථානුකූලව රාජ්‍ය සේවකයෙකු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර රීතිවලින් සාදනු ලැබූ විධි විධාන වලට අනුව ඔහුට බලය තිබිය යුතුය.

X වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක නිලධාරීන්ගේ සේවය අත්හිටුවීම හෝ වැඩ තහනම් කිරීම, නිලධාරීන් ඉවත් කිරීම සහ ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක කාරක සභාව විසුරුවා හැරීම, කාරක සභාවට සහිකයන් නම් කිරීම

විසුරුවා හැරීම

48. (1) 46 වන වගන්තිය යටතේ වූ විභාගයකින් හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ වූ පරීක්ෂණයකින් නැතහොත් විමර්ශනයකින් පසුව ලියාපදිංචි කළ යම් සමුපකාර සමිතියක කාරක සභාවක් හෝ එකී කාරක සභාවේ යම් සාමාජිකයකු සිය යුතුකම් ස්වකීය කාර්ය නිසි ආකාරයකින් ඉටු නොකරන බව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වන්නේ නම්, එකී කාරක සභාව විසුරුවා හැරීම හෝ එකී කාරක සභාවේ යම් සාමාජිකයෙකු සිය ධුරයෙන් ඉවත් කිරීම හෝ සම්බන්ධයෙන් යම් විරෝධතා කිසිවක් වෙනොත් එම විරෝධතා ලිඛිතව ප්‍රකාශ කරනු පිණිස ඔහු විසින් එකී කාරක සභාවට හෝ එකී කාරක සභාවේ යම් සාමාජිකයන්ට අවස්ථාවක් ලබා දීමෙන් පසු ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ ලිඛිත ප්‍රකාශය වේ නම් ඒවා සලකා බැලීමෙන් පසු :

(අ) එකී කාරක සභාව විසුරුවා හැරීම හෝ එකී කාරක සභාවේ යම් සාමාජිකයෙකු හෝ සාමාජිකයන් ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබීම කළ හැකිය ; තවද

(ආ) එසේ ඉවත් කරනු ලැබූ කාරක සභාව හෝ කාරක සභාවේ යම් සාමාජිකයෙකු සඳහා වන පුරප්පාඩු දින 14 ක් ඇතුළත පූරණය කර ගන්නා ලෙස එකී සමිතියට විධාන කළ හැකිය.

(ඇ) එම කාලය තුළ සමිතිය රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ නියමය පරිදි කටයුතු නොකළහොත් එම සමිතිය කළමනාකරණ වර්ෂයේ ඉදිරි කාලය සඳහා හෝ එම සමිතියේ කළමනාකරණය සඳහා තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් පත්කළ හැකිය. එම කාරක සභාවට සියලු අයිතිවාසිකම් වරප්‍රසාද හා බලතල තිබේ.

(ඈ) ඉහත 1 ඡේදය අනුව විසුරුවා හරින ලද කාරක සභාව හෝ කාරක සභාවේ සාමාජිකයෙකු ඔවුන් එසේ ඉවත් කරන ලැබූ දින සිට වර්ෂ 07 ක් ගතවන තෙක් ලියාපදිංචි කරන ලද සමුපකාර සමිතියක කාරක සහිකයෙකු ලෙස පත්වීම නිත්‍යානුකූල නොවේ.

(ඉ) එසේ සමිතියකට පත් කරන ලද පාලක මණ්ඩලයේ කාලය අවසන් වීමට පෙර සමිතියේ කටයුතු මෙහෙයවීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථානුකූලව කාරක සභාවක් පත් කිරීමට කටයුතු කිරීම ඔවුන්ගේ වගකීම වන්නේය.

(2) මෙම ප්‍රඥප්තිය 46 වන වගන්තිය යටතේ වූ විභාගයකින් හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ වූ පරීක්ෂණයකින් නැතහොත් විමර්ශනයකින් පසුව යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක හිටපු කාරක සභාවක් හෝ හිටපු කාරක සභාවක යම් සාමාජිකයෙකු හෝ සිය යුතුකම් නිසියාකාරයෙන් ඉටුකර නොමැති බව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වන්නේ නම් එවැනි අවස්ථාවකදී එකී හිටපු කාරක සභාව සම්බන්ධයෙන් හෝ එකී කාරක සභාවක සාමාජිකයෙකු සම්බන්ධයෙන් ඉහත (අ) වන ඡේදයේ විධිවිධාන අනුව කටයුතු කිරීමෙන් පසු ;

(අ) එම සමිතියේ කළමනාකරණය සඳහා තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් පත් කළ හැකිය එම කාරක සභාවට සියලු අයිතිවාසිකම්, වරප්‍රසාද හා බලතල තිබිය යුතුය.

(ආ) ඉහත 1 ඡේදය අනුව විසුරුවා හරින ලද කාරක සභාව හෝ කාරක සභාවේ සාමාජිකයෙකු ඔවුන් එසේ ඉවත් කරන ලැබූ දින සිට වර්ෂ 07 ක් ගතවන තෙක් ලියාපදිංචි කරන ලද සමුපකාර සමිතියක කාරක සභිකයෙකු නැවත පත්විය නොහැක.

(ඇ) එසේ සමිතියකට පත් කරන ලද පාලක මණ්ඩලයේ කාලය අවසන් වීමට පෙර සමිතියේ කටයුතු මෙහෙයවීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථානුකූලව කාරක සභාවක් පත්කිරීමට කටයුතු කිරීම ඔවුන්ගේ වගකීම වන්නේය.

(3) මෙම ප්‍රඥප්තියේ 46 වන වගන්තිය යටතේ වූ විභාගයකින් හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ වූ පරීක්ෂණයකින් තැනහොත් විමර්ශනයකින් පසුව යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක හිටපු කාරක සභාවක් හෝ හිටපු කාරක සභාවක යම් සාමාජිකයෙකු හෝ සිය යුතුකම් නිසියාකාරයෙන් ඉටුකර නොමැති බව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වන්නේ නම් එවැනි අවස්ථාවක දී එකී හිටපු කාරක සභාව සම්බන්ධයෙන් හෝ එකී කාරක සභාවක සාමාජිකයෙකු සම්බන්ධයෙන් ඉහත (අ) වන ඡේදයේ විධිවිධාන අනුව කටයුතු කිරීමෙන් පසු ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයකින් එකී හිටපු කාරක සභාවට හෝ එහි යම් සාමාජිකයන්ට එකී සමුපකාර සමිතියේ හෝ වෙන යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක කාරක සභාවකට තේරී පත්වීම නීත්‍යානුකූල නොවන්නේ ය.

(4) (අ) වන ඡේදයේ (iii) වන අනුඡේදය යටතේ නිකුත් කරනු ලබන විධානයක් යටතේ පත් කරනු ලබන තැනැත්තකුගේ නිල කාලය 56 වගන්තියේ (අ) වන ඡේදය යටතේ ඉවත් කරනු ලැබූ තැනැත්තකුගේ ඉතිරි නිල කාලයට සීමා විය යුතුය. එසේ වුවද යම් කිසි ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක අතුරු ව්‍යවස්ථානුකූලව මහ සභාවක් ස්ථාපිත කර කාරක සභාවක් තෝරා පත් කර ගන්නා තුරු, එවැනි මහ සභාවක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා බාධා වන යම් අතුරු ව්‍යවස්ථා විධිවිධාන වෙනොත්, අදාල විධිවිධාන වලින් නිදහස් කර මහ සභාවේ ස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය නියමයන් කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට බලය තිබේ.

(5) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් (අ) වන ඡේදය යටතේ යම් නියෝගයක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එම නියෝගයෙන් ම හෝ පසුව වූ නියෝගයකින් එම සමිතියේ වැඩ කටයුතු කළමණාකරණය හා පරිපාලනය කිරීමට සුදුසු හා නිසි තැනැත්තෙකු හෝ ඊට වැඩි ගණනක් පත් කළ යුතු අතර, එසේ පත් කරනු ලැබූ යම් තැනැත්තෙකු කලින් කළ ඉවත් කිරීමට හෝ ඔහු වෙනුවට වෙනත් තැනැත්තෙකු පත් කිරීම හෝ අතිරේක තැනැත්තන් පත් කිරීම කළ හැකිය.

(6) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ සාමාන්‍ය විධානයට හා පාලනයට යටත්ව ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක කටයුතු කළමණාකරණය හා පරිපාලනය කිරීම සඳහා මෙම වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ යම් තැනැත්තෙකුට :-

(අ) සමුපකාර සමිතියේ වත්කම් අයකර ගැනීමේ හා බැඳීම් ඉටුකිරීමේ ද, එහි යහපත සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි වෙන යම් පියවරවල් ගැනීමේ ද බලය ඇත.

(ආ) සමුපකාර සමිතිය යථාපරිදි සංස්ථාපනය කරන ලද කාරක සභාවකට එහි සියලුම බලතල අයිතිවාසිකම් හා වරප්‍රසාද තිබිය යුතු අතර, ඒවා ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකිය. තවද ඒ සමිතියේ කටයුතු කාර්යක්ෂම ලෙස කළමණාකරණය කිරීම උදෙසා අවශ්‍ය වන අවස්ථාවක මහ සභාව සතු බලතල ද තිබිය යුතු අතර, එය ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකිය.

(7) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මේ වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ තැනැත්තන් විසින් නීතියට හෝ නීතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට පටහැනිව කරන ලද යම් ක්‍රියා නිසා සමිතියට විදීමට සිදු වූ යම් අලාභයන්ට හෝ පාඩුවලට සාමූහිකව හා වෙන් වෙන්ව වගකිව යුතු අතර සමිතිය යටත් වන යම් දඩුවමකට යටත් වේ.

(8) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මේ වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් පත් කරන ලද යම් තැනැත්තකුට ගෙවිය යුතු පාරිශ්‍රමිකය ඔහු විසින් නියම කළ හැකිය. එම පාරිශ්‍රමිකය හා එම සමිතියෙහි කළමනාකාරිත්වයෙහි ලා දරන්නට සිදුවන වෙනත් වියදම් ඇතොත්, එම වියදම් එකී සමිතියේ අරමුදලින් ගෙවිය යුතු වේ.

(9) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මෙම වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබ (අ) වන ඡේදයේ (iii) වන අනු ඡේදය යටතේ වූ විධානය බලපැවැත්වීම නතර වන දිනට පෙරාතුව වූ දිනයේ ධුරය දරමින් සිටින තැනැත්තා විසින් එකී දිනයට පෙර එම සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුව අලුත් කාරක සභාවක් පත් කිරීමට කටයුතු කිරීම ඔහුගේ වගකීම වේ.

(10) 46 වන වගන්තිය යටතේ වූ විභාගයක් හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ වූ පරීක්ෂණයක් නැතහොත් විමර්ශනයක් නිම කිරීමට පෙර කාරක සභාවට විරුද්ධව මුල් බැල්මට චෝදනාවක් තහවුරු වී ඇතැයි රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වේ නම්, එම කාරක සභාව මාස හයක කාල සීමාවක් සඳහා අත්හිටු වීමට ද, සමුපකාර සමිතියේ වැඩ කටයුතු කළමනාකරණය කිරීම සහ පරිපාලනය කිරීම පිණිස අන්තර්කාලීන මණ්ඩලයක් පත් කිරීමට ද, ඔහුට බලය තිබිය යුතුය. එම කාරක සභාව අත්හිටුවනු ලැබූ දින සිට මාස හයක කාල සීමාවක් ඇතුළත ඒ විභාගය හෝ පරීක්ෂණය හෝ විමර්ශනය රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින්ම නිම කළ යුතු අතර, එම කාරක සභාව (අ) වන ඡේදය (i) අනු ඡේදය යටතේ විසුරුවා හැරීම සම්බන්ධයෙන් අවසාන තීරණයක් ගනු ලැබිය යුතු ය.

(11) එසේ විසුරුවා හරිනු ලබන කාරක සභාව වෙනුවට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නිදෙනෙකුගෙන් යුත් පාලක මණ්ඩලයක් පත් කළ යුතුය. එසේ පත් කරනු ලබන අය රීති වලින් විධිවිධාන සලකනු ලබන සුදුසුකම් වලින් යුත් අය වලුන් විය යුතු ය.

(12) (අ) 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකින් හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ වූ පරීක්ෂණයකින් නැතහොත් විමර්ශනයකින් හෝ පසුව යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක යම් නිලධාරියෙකු හෝ සේවා නියුක්තිකයෙකු තම කාර්ය නිසි ආකාරයෙන් ඉටු නොකර බව හෝ කාර්යක්ෂම ලෙස තම කාර්යය ඉටු කිරීම නුසුදුසු බව නැතහොත් අන්‍යාකාරයකින් නොහැකි බව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වුවහොත්, මෙම ප්‍රඥප්තියේ හෝ උතුරු මැද පළාත් සභාවේ 1994 අංක 9 දරන සමුපකාර සේවක කොමිෂන් සභා ප්‍රඥප්තියේ හෝ වෙනත් යම් නීතියක පටහැනිව කුමක් සඳහන් වුවද සිය විරෝධතා දැක්වීමට එම නිලධාරියාට හෝ සේවා නියුක්තිකයාට අවස්ථාවක් දීමෙන් පසුව අවශ්‍ය විභාගය අවසන් වන තුරු ඔහු විසින් ලියවිල්ලකින් හෝ නියෝගයක් මගින් අවස්ථාවෝචිත පරිදි එම නිලධාරියාගේ හෝ සේවා නියුක්තිකයාගේ සේවය අත්හිටුවීම හෝ වැඩතහනම් කිරීම කළ හැකි අතර, එම විභාගයෙන් පසුව එම නිලධාරියා හෝ සේවා නියුක්තිකයා ධුරයෙන් ඉවත් කළ හැකි ය.

එසේ වුවද, මේ උප වගන්තිය යටතේ කරන ලද ඉවත් කිරීමේ නියෝගයකින් අතෘප්තියට පත් යම් සේවා නියුක්තිකයෙකු විසින් දින තිහක කාලයක් ඇතුළත උතුරු මැද පළාත් සභාවේ 1994 අංක 09 දරන ප්‍රඥප්තිය යටතේ පිහිටුවන ලද සමුපකාර සේවක කොමිෂන් සභාව වෙත, ඊට විරුද්ධව ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. තවද ඒ කොමිෂන් සභාවේ තීරණය අවසානාත්මක වන්නේ ය.

(ආ) 1 වන උප වගන්තිය යටතේ යම් නිලධාරියෙකු සේවා නියුක්තිකයකු ඉවත් කරනු ලැබ ඇත්තා වූ ද, එම ඉවත් කිරීමේ නියෝගය සමුපකාර සේවක කොමිෂන් සභාව විසින් ස්ථිර කොට ඇත්තාවූ නැතහොත් දින තිහක කාලයක් ඇතුළත එම නියෝගයට විරුද්ධව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර නොමැති වූ අවස්ථාවක වෙනත් නිලධාරියෙකු හෝ සේවා නියුක්තිකයෙකු අවස්ථාවෝචිත පරිදි තෝරා පත් කර ගැනීම හෝ පත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන විධි විධාන අනුව කරනු ලැබිය හැකිය.

(ඇ) රජයේ අරමුදල් වලින් ක්‍රියාත්මක වන ලියාපදිංචි කරන ලද සමුපකාර සමිතියක කටයුතු කාර්යක්ෂමව කළමනාකරණය කිරීම සහතික කර ගැනීමේ කාර්ය සඳහා හෝ එම සමිතියට ආණ්ඩුවෙන් හෝ උතුරු මැද පළාත් සභාවෙන් හෝ කරන ලද ආයෝජන හෝ මුදලින් නැතහොත් භාණ්ඩ වලින් දෙන ලද අත්තිකාරම් හෝ ආරක්ෂා කිරීමේ කාර්ය සඳහා එම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කාරක සභාවට සාමාජිකයන් වශයෙන් යම් තැනැත්තන් සංඛ්‍යාවක් නම් කිරීමට අවශ්‍ය බව හෝ අවස්ථාවෝචිත බව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක මෙම ප්‍රඥප්තියේ හෝ වෙනත් යම් නීතියක හෝ එම සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවල කුමක් සඳහන් වූ වද, ඔහු විසින් ඔහුගේ මතය අනුව අවශ්‍ය හෝ අවස්ථාවෝචිත පරිදි එම ලියාපදිංචි කළ සමිතියේ කාරක සභාවේ සාමාජිකයන් වශයෙන් රීති වලින් නියම කර ඇති පරිදි යම් තැනැත්තන් සංඛ්‍යාවක් නම් කළ හැකිය.

XI වන පරිච්ඡේදය

ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් විසුරුවා හැරීම

49. (1) මෙම ප්‍රඥප්තියේ 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකින් පසු හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ වූ පරීක්ෂණයකින් හෝ විමර්ශනයකින් පසු හෝ ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක හෝ සාමාජිකයන්ගෙන් හතරෙන් තුන් කොටසක් විසින් සමිතිය විසුරුවා හැරීම සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලීමක් ලැබීමෙන් පසු හා එම සමිතියේ හෝ සිය විරෝධතා පෑමට සමිතියට හා ණය හිමියන්ට අවස්ථාවක් සලසා දීමෙන් පසු, එම සමිතිය විසුරුවා හැරිය යුතු යැයි රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා අදහස් කරන්නේ නම්, ඔහුට ලිඛිතව වූ නියෝගයක් මගින් සමුපකාර සමිතියේ ලියාපදිංචිය අවලංගු කළ හැකිය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක යම් සාමාජිකයෙකු හෝ යම් ණය හිමියෙකු විසින් ඉහත (1) වන උප වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයක සඳහන් දිනයේ සිට මාස 2 ක් ඇතුළත එම නියෝගයට විරුද්ධව සමුපකාර විෂය භාර අමාත්‍යවරයා වෙත ආයාචනයක් කළ හැකිය.

(3) සමුපකාර සමිතියක ලියාපදිංචිය අවලංගු කරමින් නියෝගයක් කිරීමේ දින සිට මාස දෙකක් ඇතුළත කිසිම ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු නොලැබූ අවස්ථාවක, එම නියෝගය එම කාලය ගත වූ විට ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. මාස දෙකක් ඇතුළත ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ආයාචනය ඇසීමෙන් පසුව නියෝගය ස්ථිර කරනු ලබන තෙක් එම නියෝගය බල නොපැවැත්විය යුතුය.

(4) සමුපකාර සමිතියක ලියාපදිංචිය රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් (1) වන උප වගන්තිය යටතේ අවලංගු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, සමිතියේ ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමේ නියෝග ක්‍රියාත්මක වන තෙක් හෝ ආයාචනයකදී උතුරු මැද පළාත් සමුපකාර අමාත්‍යවරයා විසින් එම නියෝගය අවලංගු කරනු ලබන තෙක්, එම සමිතියේ පොත්, ලේඛන හා වෙනත් දේපළ භාරව සිටීමට සහ එම සමිතියේ කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා එක් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් වැඩි ගණනක් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් පත් කළ හැකිය. ඒ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් පත් කරනු ලැබූ විට සමිතියේ කාරක සභාව විසින් සමිතියේ පොත්, ලේඛන හා වෙනත් දේපළ භාරව සිටින වෙනත් තැනැත්තකු විසින් එම පොත්, ලේඛන හෝ දේපළ පළමුව සඳහන් තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන් වෙත භාර දිය යුතු අතර, ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමේ නියෝගය ක්‍රියාත්මක වන හෝ උතුරු මැද පළාත් සමුපකාර අමාත්‍යවරයා විසින් ආයාචනයකදී එම නියෝගය අවලංගු කරනු ලබන තෙක් එම කාරක සභාව අක්‍රිය විය යුතුය.

50. (1) යම් ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක් -

(අ) එම සමිතිය අවම වශයෙන් සාමාජිකයන් 15 දෙනෙකුගෙන්වත් සමන්විත විය යුතු බව සමිතිය ලියාපදිංචිකිරීමේ කොන්දේසියක් වන අවස්ථාවක එම සමිතියේ සාමාජික සංඛ්‍යාව 15 කට අඩුව ඇත්නම් ; හෝ

සමිතියක ලියාපදිංචි අවලංගු කිරීම

(ආ) එම සමිතිය ලියාපදිංචි කළ දින සිට අවුරුදු එකක කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ එම ලියාපදිංචි කළ සමිතිය එහි පරමාර්ථ සඳහා වැඩ ආරම්භ කර නැත්නම් හෝ,

(ඇ) මේ යටතේ අවලංගු කිරීමේ නියෝගය පැනවීමේ දිනට පෙර වසර දෙකක කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ එම සමිතිය අක්‍රියව තිබුනේ නම් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයක් මගින් එම සමිතියේ ලියාපදිංචිය අවලංගු කළ හැකිය.

ලියාපදිංචි කිරීමේ
බලපෑම්

51. ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ලියාපදිංචිය 49 වැනි වගන්තිය හෝ 50 වැනි වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයකින් අවලංගු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක මෙහි මින් මතු විස්තර වා හැරීමේ දිනය වශයෙන් සඳහන් කෙරෙන එම නියෝගය ක්‍රියාත්මක වන දින සිට එම සමිතිය සංස්ථාවක් ලෙස පැවතීම නතර විය යුතුය. එසේ වුව ද මෙම ප්‍රඥප්තියෙන් හෝ මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ සමිතිය වෙත පැවරුනු යම් වරප්‍රසාද රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම සඳහා පත් කරනු ලැබූ යම් ඇවරකරුවෙකු හෝ ඇවරකරුවන් වෙත පවරනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතුය.

සමිතියක
ලියාපදිංචිය
අවසාන කිරීමෙන්
පසු ඇවර කිරීම

52. 49 වැනි වගන්තිය යටතේ හෝ 50 වැනි වගන්තිය යටතේ සමිතියක ලියාපදිංචිය අවලංගු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එම සමිතියේ ඇවරකරු හෝ ඇවරකරුවන් වශයෙන් එක් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් වැඩි ගණනක් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් පත් කළ හැකිය. අවස්ථාවෝචිත පරිදි 50 වැනි වගන්තිය හෝ 51 වැනි වගන්තිය යටතේ අවලංගු කිරීමේ නියෝගය ක්‍රියාත්මක වන දිනයෙහි සමිතියේ සියලුම දේපළ ඇවරකරු හෝ ඇවරකරුවන් වෙත පවරනු ලැබිය යුතුය.

ඇවරකරුගේ
බලතල

53. (1) 52 වැනි වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද ඇවරකරුවෙකුට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මග පෙන්වීම හා පාලනයට ද 54 වැනි වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයක් මගින් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන සීමා කිරීම් වලට ද යටත්ව පහත සඳහන් කටයුතු කිරීමේ බලය තිබේ.

(අ) සමිතියේ හෝ වත්කම් වලට සමිතියේ සාමාජිකයන්, හිටපු සාමාජිකයන් හා ආශ්‍රිත සාමාජිකයන් විසින් ගෙවිය යුතු හෝ සමිතියේ මිය ගිය සාමාජිකයන්ගේ බුද්දල් වලින් ලැබිය යුතු දායක මුදල් කලින් කළ නිශ්චය කිරීම.

(ආ) හිමිකම් කියාපෑම් සමිතියේ පොත්පත්වල එතෙක් සටහන් වී නැති ණය හිමියන් විසින් සිය හිමිකම් කියාපෑම් ඇතුළත් කරවා ගැනීම සඳහා ඒවා ඉදිරිපත් කළ යුත්තේ හෝ එම හිමිකම් කියා පෑම් ඔවුන් විසින් තහවුරු කරනු ලැබීමට පෙර කෙරෙන වත්කම් බෙදා දීමෙන් එම ණය හිමියන් අත්හරිනු ලැබිය යුත්තේ යම් දිනයකට පෙර ද, එම දිනය ප්‍රකාශනයකින් හෝ දැන්වීමකින් නියම කිරීම.

(ඇ) ණය හිමියන් අතර, උද්ගතවන ප්‍රමුඛත්වය පිළිබඳ යම් ප්‍රශ්නයක් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධි විධාන වලට අනුකූලව තීරණය කිරීම.

(ඈ) 58 වැනි වගන්තියෙහි සඳහන් යම් විස්තරයක ආරවුලක් (සමිතිය සම්බන්ධයෙන් එහි වූ සඳහන් කිරීම් ඇවරකරු සම්බන්ධයෙන් වූ සඳහන් කිරීම් ලෙස තේරුම් ගෙන) එම වගන්තිය යටතේ බෙරුම් කිරීම සඳහා යොමු කිරීම හා සමිතිය වෙනුවෙන් තමාගේ නමින් හෝ ධුරයෙන් සිවිල් නඩු හා වෙනත් නීති කෘත්‍ය පැවරීම හා නීති කෘත්‍ය වලදී ප්‍රතිවාද ඉදිරිපත් කිරීම.

(ඉ) ඇවර කිරීමේ ගාස්තු දැරිය යුත්තේ කවර පුද්ගලයන් විසින්ද යන්න හා කවර ප්‍රමාණ වලින් ද යන්න තීරණය කිරීම.

(ඊ) සමිතිය ගණන් බෙරා වසා දැමීමේ දී අවශ්‍ය විය හැකි වත්කම් එකතු කොට බෙදා දීම සම්බන්ධයෙන් විධාන කිරීම.

(උ) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ අනුමැතිය කලින් ලැබ ඇත්තේ නම් සමිතිය විසින් හෝ සමිතියට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හිමිකම් කියාපෑම් සමථයකට පත් කිරීම.

(ඌ) ඇවර කිරීම නිසි ලෙස පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සාමාජිකයන්ගේ මහ සභා රැස්වීම් කැඳවීම.

(එ) සමිතියේ පොත්, ලේඛන හා වත්කම් තම සන්තකයට ගැනීම.

(ඵ) සමිතියේ දේපළ විකිණීම හා ඇවර කිරීම සම්බන්ධයෙන් රැස්කරන ලද සියළු මුදල් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් විධාන කරනු ලබන යම් ආකාරයකින් තැන්පත් කිරීම.

(ඹ) වැඩදායී ලෙස ගණන් බේරා වසා දැමීම සඳහා අවශ්‍ය විය. හැකි තාක් දුරට සමිතියේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාම්, එසේ වුවද, ණය දෙන සමිතියක ඇවරකරුට යම් ණය මුදල් නිකුත් කිරීම සඳහා මෙහි අඩංගු කිසිවකින් හිමිකම් නොලැබේ.
තව ද,

(ඹ) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් වත්කම් බෙදා දීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් අනුමත කරනු ලැබූ විට සමිතියේ වත්කම් පහසු ආකාරයකින් බෙදා දීම සඳහා කටයුතු පිළියෙල කිරීම.

(2) 49 වැනි වගන්තිය හෝ 50 වැනි වගන්තිය යටතේ ලියාපදිංචිය අවලංගු කරනු ලැබූ සමිතියක යම් සාමාජිකයෙකු හෝ කලින් සිටි සාමාජිකයෙකු විසින් යම් ණයක් ගෙවීමට ඇති හා එම තැනැත්තා එම අවලංගු කිරීමේ දිනයෙන් පසු මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ ලියාපදිංචි කළ අන් කිසි සමිතියක සාමාජිකයකු වන අවස්ථාවක, 49 වැනි වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද පළමුව සඳහන් සමිතියේ හෝ ඇවරකරුට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මඟ පෙන්වීම හා පාලනයට ද, 46 වැනි වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයක් මගින් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන වෙන යම් සීමා කිරීම් වලට ද යටත්ව, එම තැනැත්තාට එම අන් සමිතියෙන් අය විය යුතු මුදලෙන් එම ණයට වැඩි නොවන මුදලක්, එම සාමාජිකයාගෙන් එම අන් සමිතියට අය විය යුතු ණයක් වුවාක් මෙන් අය කොට එම මුදල ඇවරකරු වෙත එවන ලෙස එම අන් සමිතියට නියම කිරීමේ බලය තිබේ.

(3) මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ පත් කරන ලද යම් ඇවරකරුවෙකුට, ඒ වෙනුවෙන් සාදනු ලැබිය හැකි යම් ඊතිවලට යටත්ව මේ වගන්තියේ කාර්ය කරගෙන යාම පිණිස යම් බලතල අවශ්‍ය වන ප්‍රමාණයකට දිසා අධිකරණයක් සම්බන්ධයෙන් සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය යටතේ විධි විධාන සලස්වා ඇති මාර්ගයෙන්ම හා අවශ්‍ය විය හැකි පමණින් එම ආකාරයටම පාර්ශ්වකරුවන් හා සාක්ෂිකරුවන් කැඳවීමට හා පැමිණවීමට ඔවුන්ට බල කිරීමටත්, ලේඛන ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඔවුන්ට බල කිරීමටත්, බලය තිබේ.

54. (1) ඇවරකරු රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ පාලනයට හා විධානයට යටත්ව සිය බලතල ක්‍රියාවේ යෙදවිය යුතු අතර,

ඇවර කිරීම්
පාලනය කිරීමට
රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා
සතු බලතල

(අ) ඇවරකරු විසින් කරනු ලබන යම් නියෝගයක් පරිච්ඡින්න කොට හෝ වෙනස් කොට අවශ්‍ය කවර හෝ අලුත් නියෝගයක් කිරීමට ද,

(ආ) ඇවරකරුවකු ධුරයෙන් ඉවත් කිරීම ද,

(ඇ) සමිතියේ සියළුම පොත්, ලේඛන හා වත්කම් ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීම ද,

(ඈ) 53 වැනි වගන්තිය යටතේ වූ ඇවරකරුගේ බලතල ලියවිල්ලකින් වූ නියෝගයකින් සීමා කිරීම ද,

(ඉ) ගණන් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඇවරකරුට තම අභිමතය පරිදි නියම කිරීම ද,

(ඊ) ඇවරකරුගේ ගණන් විගණනය කරවා ගැනීම හා සමිතියේ වත්කම් බෙදා දීමට බලය පැවරීම ද,

(උ) ඇවරකරුට පාරිශ්‍රමික ගෙවීමට නියම කිරීම ද,

(ඌ) ඇවරකරු හා යම් තෙවන පාර්ශවකරුවෙකු අතර, පවත්නා වූ 53.(1)(ඇ) වැනි වගන්තිය යටතේ බේරුම් කිරීමට යොමු කළ හැකි ආරවුලක් නොවන යම් ආරවුලක් ඒ පිළිබඳව බේරුම්කරු දෙන තීරණයෙන් බැඳී සිටීමට එම පාර්ශවකරු ලියවිල්ලකින් කැමැත්ත ප්‍රකාශ කරනහොත් බේරුම් කිරීම සඳහා යොමු කිරීමද, රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් කළ හැකිය.

නියෝගය
ක්‍රියාත්මක කිරීම

55. (1) 54 වැනි වගන්තිය යටතේ තමා වෙත යොමු කරනු ලැබූ යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් වූ බේරුම්කරුගේ තීරණයෙන් පාර්ශවකරුවන් බැඳී සිටිය යුතු අතර, එම වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් කරනු ලැබූ නියෝගයන් ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරයට එම තීරණය ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය.

(2) බේරුම්කරුවෙකු විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් 53 වැනි වගන්තිය හෝ 54 වැනි වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ නියෝගයක් කිසිම සිවිල් අධිකරණයකදී ප්‍රශ්න නොකළ යුතු අතර, එම සමිතියේ ලියාපදිංචි කරන ලද කාර්යාලය පිහිටි ස්ථානය සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ බලය ඇති යම් සිවිල් අධිකරණයක් විසින් එම අධිකරණයේ නින්ද්‍ර ප්‍රකාශයක් ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරයෙන් එම නියෝගය ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ය.

එසේ වුව ද, ලියාපදිංචිය අවලංගු කරනු ලැබූ සමිතියක ණය හිමියකු වන යම් බැංකුවකට, යම් ඇවරකරුවකු හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් 53 වැනි වගන්තිය හෝ 54 වැනි වගන්තිය යටතේ කරන ලද නියෝගයකට විරුද්ධව එම ඇවරකරුගේ හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ නියෝගයේ දිනයේ සිට මාස දෙකක් ඇතුළත විෂය භාර අමාත්‍යවරයා වෙත ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට හිමිකම් ඇත.

(3) 53 වැනි වගන්තිය හෝ 54 වැනි වගන්තිය යටතේ ඇවරකරුවකු විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නියෝගයක් කිරීමෙන් පසු මාස දෙකක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයා වෙත කිසිම ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු නොලැබූ අවස්ථාවක එම ඇවරකරුගේ හෝ එම රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ එම නියෝගය කාල පරිච්ඡේදය ගතවීමෙන් පසු බලපැවැත්විය යුතුය. මාස දෙකක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයා වෙත ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක අමාත්‍යවරයා විසින් ස්ථිර කරනු ලබන තෙක් ඇවරකරුගේ හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ නියෝගය බල නොපැවැත්විය යුතුය.

සිවිල් අධිකරණයක
අධිකරණ බලය
සීමා කිරීම

56. මෙහි පෙරාතුව ප්‍රකාශිතව ම විධි විධාන සැලසුනු ප්‍රමාණයට හැර මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසුරුවා හැරීමට අදාළ යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් කිසිම සිවිල් අධිකරණයකට කිසිම අධිකරණ බලයක් නොතිබිය යුතුය.

ඇවර කිරීම
අවසන් කිරීම

57. (1) ලියාපදිංචිය අවලංගු කරන ලද සමිතියක් ඇවර කිරීමේ දී සංචිත අරමුදල ඇතුළු අරමුදල් 44. (2) වැනි වගන්තියේ විධි විධාන වලට යටත්ව ප්‍රථම කොට ඇවර කිරීමේ ගාස්තු සඳහා ද, ඊළඟට ආණ්ඩුවේ හෝ උතුරු මැද පළාත් සභාවේ හා ආණ්ඩුව හෝ උතුරු මැද පළාත් සභාව ඇප වූ ණය ආපසු ගෙවීම සඳහා ද ඉනික්බිතිව කොටස් ප්‍රාග්ධනය ගෙවීම පිණිස ද, ඉනික්බිතිව සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථා වලින් අවසර ලැබෙන්නේ නම් ලාභ බෙදනු නොලැබූ යම් කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා අවුරුද්දකට 10% කට නොවැඩි ප්‍රමාණයකින් ලාභාංශයක් ගෙවීම සඳහා ද, ලාභ පිළිබඳව සුදුස්සක් කරනු නොලැබූ යම් කාල පරිච්ඡේදයක් වෙනුවෙන්, එම කාල පරිච්ඡේදය විසුරුවා හැරීමේ දිනයට පෙරාතුවම වූ අවස්ථාවක සාමාජිකයන්ට ප්‍රතිදානයක් ගෙවීම සඳහා ද යෙදිය යුතුය.

(2) සමිතියක ඇවර කිරීම අවසන් කරනු ලැබූ හා එම සමිතියේ යම් ණය හිමියකු විසින් වත්කම් බෙදා දීමේ යෝජනා ක්‍රමය යටතේ තමාට අයවිය යුතු දේ සම්බන්ධයෙන් හිමිකම් කියා පෑමක් ඉදිරිපත් කරනු නොලැබූ හෝ එවැන්නක් ඇවරකරුට නොලැබුණු විට ඇවර කිරීම අවසන් කිරීමේ දැන්වීම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කළ යුතුය. තව ද එම සමිතියේ අරමුදල් සම්බන්ධයෙන් හෝ වූ යම් හිමිකම් කියාපෑමක් පිළිබඳව කිසිම නඩුවක් එම දැන්වීම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කිරීමේ දින සිට මාස 03 ක් ඇතුළත ආරම්භ වන්නේ නම් මිස එය පවත්වාගෙන නොයා යුතු ය.

(3) (1) වැනි උප වගන්තියෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කාර්යයන් සඳහා සහ (2) වැනි උප වගන්තිය යටතේ නඩුවක් පවරනු ලැබූ යම් හිමිකම් කියාපෑම් ගෙවීම සඳහා මුදල් යෙදීමෙන් පසු ඉතිරිවන යම් අතිරික්තයක් එම සමිතිය විසුරුවා හැරීමෙහි දිනයෙහි එහි නිලධාරියන්ව සිටි තැනැත්තන් විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ අනුමැතියට යටත්ව තෝරා ගත හැකි යම් ප්‍රාදේශීය හෝ මහෝපකාරී විය. අරමුණක් සඳහා යෙදිය හැකිය.

සමිතියක් ඇවර කිරීමේ දිනයෙන් පසු මාස 03 ක් ඇතුළත රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් අනුමත කරනු ලැබූ ඉහත කී අරමුණක් තෝරා ගැනීම එම තැනැත්තන් පැහැර හැරියහොත් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම අතිරික්තය බැංකුවක හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් තැන්පත් කළ යුතු ය.

එසේ තැන්පත් කළ අතිරික්තය මෙම ප්‍රඥප්තියේ කාර්යයන් සඳහා පිහිටවනු ලැබිය හැකි අතිරික්ත අරමුදලකට ගෙවනු ලැබිය හැකිය. ඊතිවලින් විධි විධාන සලස්වනු ලැබිය හැකි යම් කාර්යයන් සඳහා එසේ විධි විධාන සලස්වනු ලැබිය හැකි ආකාරයකින් අතිරික්ත අරමුදල් වියදම් කිරීම රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ අභිමතය පරිදි කළ හැකිය. එසේ වුවද අතිරික්තයට එකතුවන යම් පොළියක් සමුපකාර අරමුදලට බැර කළ යුතු ය.

XII වැනි පරිච්ඡේදය

ආරවුල්

ආරවුල් සමපයකට
පත් කිරීම

58. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ යම් ආරවුලක් :-

(අ) සාමාජිකයන්, හිටපු සාමාජිකයන් සහ මියගිය සාමාජිකයන් මගින් හිමිකම් කියාපාන තැනැත්තන් අතර, හෝ සමිතියේ අතීත හෝ වර්තමාන නිලධාරීන් හෝ සේවකයන් අතර හෝ මියගිය නිලධාරීන්ගේ හෝ සේවකයන්ගේ උරුමකරුවන් හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයන් අතර ; හෝ

(ආ) සාමාජිකයෙකු හිටපු සාමාජිකයෙකු හෝ මියගිය සාමාජිකයෙකු මගින් හිමිකම් කියාපාන තැනැත්තකු හා සමිතිය හෝ එහි කාරක සභාව හෝ එහි අතීත හෝ වර්තමාන යම් නිලධාරියෙකු හෝ සේවකයෙකුගේ යම් උරුමකරුවෙකු හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයෙකු අතර ; හෝ

(ඇ) සමිතිය හෝ එහි කාරක සභාව හා සමිතියේ අතීත හෝ වර්තමාන යම් නිලධාරියෙකු හෝ සේවකයෙකු හෝ යම් මියගිය නිලධාරියෙකුගේ හෝ සේවකයෙකුගේ යම් උරුමකරුවෙකු හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයෙකු අතර ; හෝ

(ඈ) සමිතියේ ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකු හිටපු ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකු හෝ මියගිය ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකු ; හෝ

(ඉ) සමිතියේ හෝ එහි කාරක සභාව ; සහ

(i) ව්‍යාපාරයේ හෝ ඉන් කොටසක් එම සමිතියට පවරනු ලැබූ වෙන යම් සමිතියක සාමාජිකයෙකුට හෝ නිලධාරියෙකුට හෝ සිටි යම් තැනැත්තකු,

(ii) (1) වැනි අනු ඡේදයේ සඳහන් සමිතියේ සාමාජිකයෙකු හෝ හිටපු සාමාජිකයෙකු හෝ මියගිය සාමාජිකයෙකු මගින් හිමිකම් කියාපාන යම් තැනැත්තකු

(iii) (1) වැනි අනුඡේදයෙහි සඳහන් සමිතියේ යම් නිලධාරියෙකුගේ හෝ සේවකයෙකුගේ උරුමකරුවකු හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයෙකු අතර, හෝ

(ඊ) සමිතිය හා ලියාපදිංචි කළ අන් කිසි සමිතියක් අතර උද්ගත වන්නේ නම් තීරණය සඳහා ඒ ආරවුල රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත යොමු කරනු ලැබිය යුතු ය.

(උ) අතීත හෝ වර්තමාන සාමාජිකයෙකුගෙන් නිලධාරියෙකුගෙන් හෝ සේවකයෙකුගෙන් හෝ ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකුගෙන් හෝ මිය ගිය සාමාජිකයෙකුගේ, ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙකුගේ හෝ සේවකයෙකුගේ යම් නම් කළ තැනැත්තෙකුගේ උරුමකරුවකුගෙන් හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයෙකුගෙන් ලියාපදිංචි සමිතියකට අයවිය යුතු යම් ණයක් ඉල්ලීමක් හෝ අලාභයක් සඳහා එම සමිතිය විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ හිමිකම් කියාපෑමක් හෝ ලියාපදිංචි සමිතියකින් අතීත හෝ වර්තමාන නිලධාරියෙකුගෙන් හෝ සේවකයෙකුගෙන් හෝ සමාජිකයෙකුගෙන් හෝ ආශ්‍රිත සමාජිකයෙකුගෙන් සමාජිකයෙකුට හෝ ලියාපදිංචි සමිතියකින් මියගිය සාමාජිකයෙකුගේ, නිලධාරියෙකුගේ හෝ සේවකයෙකුගේ හෝ යම් නම් කළ තැනැත්තෙකුට උරුමකරුවකුට හෝ නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයෙකුට අයවිය යුතු යම් ණයක් ඉල්ලීමක් හෝ අලාභයක් සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හිමිකම් පෑමක් එම ණය ඉල්ලීම හෝ අලාභය පිළිගත යුතු වුවද නොවුවද මෙම උපවගන්තිය අර්ථානුකූලව සමිතියේ ව්‍යාපාර කටයුතුවලට අදාළ ආරවුලක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(2) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් (1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ යොමු කිරීමක් ලැබීමෙන් පසු -

(අ) තමා විසින් ම එම ආරවුල සම්බන්ධයෙන් තීරණය කළ හැකිය.
නැතහොත් :

(ආ) ඒ පිළිබඳව සුදුස්සක් කිරීම සඳහා බේරුම්කරුවෙකු හෝ බේරුම්කරුවන් වෙත යොමු කළ හැකිය.

(3) බේරුම්කරුගේ හෝ බේරුම්කරුවන්ගේ තීන්දුවෙන් අතෘප්තියට පත් යම් පාර්ශවකරුවන් විසින් එම තීන්දුව දෙන ලද දිනයේ සිට දින 45 ක කාලයක් තුළ ඒ පිළිබඳ ආයාචනයක් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත කළ හැකිය. එවැනි ආයාචනයක් ඊට ප්‍රමාණවත් හේතු ඇතුළත් ලිඛිත ආයාචනයක් විය යුතුය. තවද පැමිණිලිකරු ආයාචනය කරන්නේ නම් ඔහු ආරවුල් විෂය වස්තුවේ වටිනාකමින් 10% ක්ද විත්තිකරු ආයාචනය කරන්නේ නම් තීන්දු කරන ලද මුදලින් 10% ක්ද වශයෙන් ආයාචනා තැන්පතුවක් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත තැබිය යුතු ය.

(4) (3) වැනි උපවගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත යම් ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ කිසියම් පාර්ශවකරුවෙකුට එම පාර්ශවකරු විසින්ම හෝ යම් නියෝජිතයෙකු මාර්ගයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා ඉදිරියේ පෙනී සිට එම ආයාචනය සම්බන්ධයෙන් කරුණු කියා සිටීමට හිමිකම් නොතිබිය යුතු ය.

(5) (2) වැනි උප වගන්තිය යටතේ හෝ (3) වැනි උප වගන්තිය යටතේ වූ ආයාචනයකදී එම ආයාචනය පාර්ශ්වකරුවන් ඉදිරියේදී හෝ ඉදිරියේ නොමැතිව හෝ විභාග කළ හැකි අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු අතර, ඒ පිළිබඳ යම් සිවිල් අධිකරණයකදී ප්‍රශ්න නොකළ යුතු ය.

(6) (2) වැනි උප වගන්තිය යටතේ බේරුම්කරුවෙකුගේ හෝ බේරුම්කරුවන්ගේ තීන්දුව සම්බන්ධයෙන් (3) වැනි උපවගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත කිසිම ආයාචනයක් යොමු කරනු නොලබන්නේ නම් එබඳු යම් ආයාචනයක් අත්හරිනු ලබන්නේ නම් හෝ ඉල්ලා අස්කර ගනු ලබන්නේ නම් එම තීන්දුව අවසානාත්මක විය යුතු අතර, ඒ පිළිබඳ කිසිම සිවිල් අධිකරණයකදී ප්‍රශ්න නොකළ යුතු ය.

(7) මෙම වගන්තිය යටතේ ආරවුලක විෂය වන යම් හිමිකම් කියාපෑමක් සම්බන්ධයෙන් කාලාවරෝධ ආඥාපනතේ විධිවිධාන අදාළ නොවේ.

(8) මෙම වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත යොමු කරනු ලැබූ ආරවුලක් ලියාපදිංචි කළ සම්තියක හෝ සංගමයක ව්‍යාපාරයට අදාළ ආරවුලක් ද යන්න පිළිබඳව යම් ප්‍රශ්නයක් උද්ගත වුවහොත් ඒ සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු අතර, ඒ පිළිබඳව කිසියම් සිවිල් අධිකරණයක දී ප්‍රශ්න නොකළ යුතු ය.

(9) මෙම වගන්තියේ සාමාජිකයා යන්නට ආශ්‍රිත සාමාජිකයෙක්ද ඇතුළත් වේ.

59. (1) 58 වැනි වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත යොමු කරනු ලැබූ ආරවුලක් හෝ ආයාචනයක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ තීරණයකින් (මේ වගන්තියේ මින් මතු එය තීරණයක් යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.) හෝ එම වගන්තිය යටතේ බේරුම්කරුවෙකු වෙත යොමු කරනු ලැබූ ආරවුලක් පිළිබඳ වූ වගන්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත යථා පරිදි ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු නොලැබුත්, මේ වගන්තියේ මින් මතු "තීන්දුවක්" යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන තීන්දුවකින් කෙරෙන නිගමනය එම ආරවුලේ එක් පාර්ශ්වකරුවෙකුගේ එම ආරවුලේ අනෙක් පාර්ශ්වකරුට මුදලක් අයවිය යුතු බවත් ඒ මුදල ඊට සම්බන්ධ ගාස්තු හා පොළී ඇතුළත් ඒවා සමඟ නොගෙවා ඇත්තා වූත් අවස්ථාවක, රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් ඒ මුදල අයවිය යුත්තේ යම් පාර්ශ්වකරුවෙකුගෙන් ද මෙම වගන්තියේ මින් මතු "පැහැරහරින්නා" යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන එම පාර්ශ්වකරු සම්බන්ධයෙන් -

තීරණයක් හෝ තීන්දුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම

(අ) ගාස්තු හා පොළී සමඟ එම මුදල පිළිබඳ විස්තර හා එම පැහැර හරින්නාගේ නම අඩංගු සහතිකයක් ප්‍රාදේශීය ලේකම්/ සහකාර ප්‍රාදේශීය ලේකම් පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් වෙත නිකුත් කිරීම ; හෝ

(ආ) ගාස්තු හා පොළී ඇතුළත් එම පොළියද සමඟ එම මුදල පිළිබඳ විස්තර හා පැහැර හරින්නාගේ නම අඩංගු සහතිකයක් එම පැහැර හරින්නා පදිංචිව සිටින හෝ එම පැහැර හරින්නාට අයත් යම් වංචල හෝ නිශ්චල දේපලක් පිහිටි යම් දිස්ත්‍රික්කයක අධිකරණ බලය ඇති දිසා අධිකරණයක් වෙත නිකුත් කිරීම ; හෝ

(ඇ) අයවිය යුතු මුදල පිළිබඳ විස්තර හා පැහැර හරින්නාගේ නම සහ අන්තිමට දැන ගත් ඔහුගේ ව්‍යාපාරික ස්ථාන හෝ පදිංචි ස්ථාන අඩංගු සහතිකයක් එම ස්ථානය පිහිටි කොට්ඨාසයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත්වරයෙකු වෙත නිකුත් කිරීම කළ හැකි ය.

(2) (අ) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් (1) වැනි උප වගන්තියේ (අ) ඡේදය යටතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් / සහකාර ප්‍රාදේශීය ලේකම් පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් වෙත සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලබන අවස්ථාවක පැහැර හරින්නාගේ වංචල දේපළ තහනමට ගෙන විකුණා ගාස්තු හා පොළී සමඟ එම මුදල අයකර ගැනීමට එම නිලධාරියාට මෙයින් බලය පවරා තිබීම කරනු ලැබේ.

(ආ) එම නිලධාරියා විසින් ඒ වෙනුවෙන් ඉතාමත් අවස්ථානුකූල යැයි සලකනු ලබන යම් ආකාරයකින් එකී තහනමට ගැනීම ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අතර එසේ තහනමට ගත් සෑම දේපළක් ම පැහැර හරින්නා විසින් ගාස්තු හා වියදම් ගෙවීමට යටත් ව දින 05 ක් තබා ගත යුතුය. පැහැර හරින්නා විසින් ගාස්තු, වියදම් හා පොළිය සහිතව ගෙවීමට යටත් ව අයවිය යුතු එම මුදල ද එම දේපළ තහනමට ගෙන තබා ගැනීමේ වියදම් හා වැය බරද එකී දින 05 ඇතුළත නොගෙවන්නේ නම් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ප්‍රාදේශීය ලේකම් පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් විසින් එකී දේපල ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ විකුණනු ලැබීමට සැලැස්විය යුතු ය.

(ඇ) විකිණීමෙන් ලැබෙන්නා වූ මුදල

(i) පළමු කොට එම දේපළ තහනමට ගැනීම, තබා ගැනීම හා විකිණීම පිළිබඳ වූ වියදම් හා ගාස්තු ගෙවීමට ද;

(ii) දෙවනුව, ගාස්තු සහ පොළිය සමග අයවිය යුතු මුදල පියවීමට ද යෙදිය යුතු අතර යම් ශේෂයක් ඇතොත් තහනමකට ගත් දේපල අයිතිකරු වෙත එය ගෙවිය යුතුය.

(3) (1) වැනි උප වගන්තියේ (ආ) ඡේදය යටතේ දිසා අධිකරණයක් වෙත සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එය ලැබීමෙන් පසු එම අධිකරණය විසින් එම පැහැර හරින්නාගේ සියලුම වංචල හෝ නිශ්චල දේපල හෝ ඉන් යමක් හෝ එම මුදල අයකර ගැනීම සඳහා පිස්කල් විසින් අවශ්‍ය යැයි සැලකිය හැකි ඉන් යම් කොටසක් තහනමට ගෙන විකුණන ලෙස පිස්කල්ට බලය පැවරෙන හා නියම කෙරෙන දේපල තහනම් ඇස්කියක් පිස්කල් වෙත නිකුත් කරන ලෙස විධාන කල යුතුය. ඒ තහනමකට ගෙන විකිණීම කෙරෙහි සහ ඊට අදාල ව සිවිල් විධිවිධාන සංග්‍රහයේ 226 වැනි වගන්තියේ සිට 297 වැනි වගන්තිය දක්වා වූ වගන්තිවල විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව අදාල විය යුතුය.

(4) (1) වැනි උප වගන්තියේ (ඇ) ඡේදය යටතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු වෙත සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා පැහැර හරින්නාට විරුද්ධ ව වැඩි දුරටත් ක්‍රියා නොකල යුත්තේ මන්දැයි හේතු දැක්වීම සඳහා මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ඒ පැහැර හරින්නා තමා ඉදිරියට කැඳවිය යුතු අතර, ප්‍රමාණවත් හේතු ඔහු විසින් නොදක්වන ලද්දේ නම්, බන්ධනාගාරගත කිරීමෙන් දඬුවම් කල නොහැකි වුවද, දඩයකින් පමණක් දඬුවම් කල හැකි වරදකට ඒ පැහැර හරින්නා සම්බන්ධයෙන් මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කරන ලද දණ්ඩන නියමයකින් නියම කෙරුණු දඩයක් ලෙස එම මුදල සලකනු ලැබිය යුතුය. එවිට අපරාධ නඩු විධිවිධාන සංග්‍රහයේ 312 වැනි වගන්තියේ (එහි (1) වැනි උපවගන්තියේ (අ) හා (ඇ) ඡේද හැර) විධිවිධාන අදාල විය යුතු අතර ඒ දණ්ඩන නියම කරන අවස්ථාවේ දී ඒ වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කල හැකිව තිබූ යම් විධානයක් ඔහු විසින් කල හැකිය. 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ 291 වැනි වගන්තිය අනුව නියම කරනු ලැබූ දඩය පැහැර හැරීමෙහිලා බන්ධනාගාර ගත කිරීමේ කාලයට දණ්ඩන නියමයන් කරනු ලැබූ යම් පැහැර හරින්නෙකු 59.(1).(ඇ) වගන්තියේ නිශ්චිත සහතිකයෙහි සඳහන් යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් ගෙවීමෙන් නිදහස් කරනු නොලැබේ.

(5) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා මෙම වගන්තිය යටතේ සහතිකයක් නිකුත් කරන අවස්ථාවක ඒ පිළිබඳ නිවේදනයක් පෞද්ගලිකව භාර දීමෙන්, ලියාපදිංචි කළ තැපැලෙන් හෝ විදුලි පණිවිඩ මාර්ගයෙන් යැවීමෙන් පැහැර හරින්නා වෙත නිකුත් කළ යුතුය. එහෙත් පැහැර හරින්නා එම නිවේදන නොලැබීම හේතු කොට ගෙන මෙම වගන්තිය යටතේ වූ නීති කෘත්‍ය අවලංගු නොවිය යුතු ය.

(6) මෙම වගන්තිය යටතේ වූ යම් නීති කෘත්‍යවලදී රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ සහතිකයෙහි වූ යම් ප්‍රකාශයක නිවැරදි භාවය සලකා බැලීමට, පරීක්ෂා කිරීමට හෝ ඒ පිළිබඳ තීරණය කිරීමට යම් දිසා අධිකරණයකට හෝ මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුට මෙම වගන්තියේ කිසිවක් බලය නොලැබිය යුතුය. නැතහොත් නියම නොවිය යුතු ය.

(7) (3) වැනි උප වගන්තිය යටතේ විකිණීමෙන් ලත් යම් මුදලක් හා (4) වැනි උප වගන්තිය යටතේ ගෙවන ලද හෝ අයකරන ලද යම් මුදලක් අවස්ථාවෝචිත පරිදි දිසා අධිකරණය හෝ මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත යැවිය යුතුය. රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම මුදල සම්බන්ධයෙන් අදාළ තීරණ හෝ තීන්දුව අනුව සුදුස්සක් කළ යුතු ය.

(60) (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකත්වය හා යම් තැනැත්තකු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ඉල්ලුම් පත්‍රයක් ඒ සමිතිය විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට විරුද්ධව ඒ තැනැත්තා විසින් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ආයාචනය කළ හැකිය. ඒ ආයාචනය සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු අතර එය පිළිපැදීමට සමිතිය බැඳී සිටිය යුතු ය.

වෙනත් ඇතැම් කරුණු සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තීරණය කළ යුතු බව.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයෙකු එම සමිතියේ ධුරයකට යථා පරිදි තෝරා පත්කර ගන්නා ලද්දේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් හෝ සාමාජිකයෙකු එම සමිතියේ හෝ සංගමයේ සාමාජිකයෙකු හෝ නිලධාරියෙකු ව සිටීම නතර වූයේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් හෝ සමිතියේ යම් මහ සභා රැස්වීමක් වලංගු ලෙස පවත්වනු ලැබුවේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් යම් ප්‍රශ්නයක් උද්ගතවන අවස්ථාවක එම ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තීරණය කළ යුතු අතර, ඔහුගේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතුය. රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා එකී තීරණය සමිතිය වෙත දන්වා යැවිය යුතු අතර, ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමට සමිතිය බැඳී සිටිය යුතු ය.

(අ) (i) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් ආණ්ඩුවෙන් ණයක්ද අත්තිකාරමක් හෝ ප්‍රදානයක් වන මුදලක් ලබා ගන්නා විට එවැනි සෑම ණයක් ම අත්තිකාරමක්ම හෝ ප්‍රදානයක් වන මුදලක් ම පහත දැක්වෙන කොන්දේසිවලට යටත් වන්නේ ය.

(ii) සමිතියේ පරමාර්ථවලට සම්බන්ධ යම් කාර්යයක් සඳහා යම් ඉඩමක්, ගොඩනැගිල්ලක් හෝ වෙනත් වංචල හෝ නිශ්චල දේපලක් මිලට ගැනීමෙන්, බද්දට ගැනීමෙන්, ක්‍රයාගයක් වශයෙන් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් අත්කර ගැනීමට පෙර හෝ එවැනි යම් ඉඩමක්, ගොඩනැගිල්ලක් හෝ වෙනත් යම් වංචල හෝ නිශ්චල දේපලක් විකිණීමෙන්, උකස් කිරීමෙන්, බදු දීමෙන්, හුවමාරු කිරීමෙන් හෝ වෙනත් යම් ආකාරයකින් නියාදනය කිරීමට පෙර රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ අනුමැතිය ලියවිල්ලකින් ලබා ගත යුතු ය.

(iii) සමිතියේ අරමුදල් භාර ආඥාපනතේ 20 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාර නිශ්චල දේපලක් පිළිබඳ මුල් උකස් හැර යම් සුරැකුම්පත්වල හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තත්කාර්ය සඳහා අනුමත කරනු ලැබූ බැංකුවක හෝ බැංකුකරුවකු වශයෙන් ක්‍රියා කරන තැනැත්තකු වෙත හෝ තත්කාර්ය සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් අනුමත කරනු ලැබූ වෙනත් යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කොටස්වල හෝ සුරැකුම්පත් වල හෝ රීති වලින් විධිවිධාන සලස්වා ඇති වෙනත් යම් ආකාරයකට තැන්පත් කිරීම හෝ ආයෝජන කිරීම කරනු ලැබිය යුතු ය.

(iv) රජයේ අරමුදල් වලින් ක්‍රියාත්මක වන ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කාරක සභාව නියමිත ආකාරයට ස්වකීය කාර්ය ඉටු නොකරන බව 46 වැනි වගන්තිය යටතේ පවත්වනු ලැබූ විභාගයකින් හෝ පොත් පරීක්ෂා කිරීමකින් පසු රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වන්නේ නම්, ඒ කාරක සභාව විසුරුවා හැරීමට විරුද්ධව හේතු කිසිවක් ඇත්නම් ඒවා ඉදිරිපත් කිරීමට ඒ කාරක සභාවට අවස්ථාවක් ලබා දීමෙන් පසු රීති වලට අනුකූලව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් කැඳවනු ලබන මහ සභාව වෙත තමා සොයා ගත් කරුණු වාර්තා කළ යුතු අතර රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කරන කාලයක් ඇතුළත දී මහ සභාව විසින් ඒ කාරක සභාව ඉවත් කරනු ලැබිය යුතුය. එසේ ඉවත් කිරීම මහ සභාව විසින් පැහැර හරිනු ලැබූව හොත් හෝ නොසලකා හරිනු ලැබුවහොත් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් ඒ කාරක සභාව ඉවත් කිරීමෙන් පසු පාලක මණ්ඩලයක් පත් කරන ලෙස මහ සභාවට නියම කරනු ලැබිය යුතුය. මහ සභාව විසින් දින 14 ක්

ඇතුළත පාලක මණ්ඩලයක් පත් කිරීමට අපොහොසත් වුවහොත් ඒ සමිතියේ කටයුතු කළමණාකරණය කිරීම සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් සුදුසු තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් පත් කළ හැකිය. එසේ ඉවත් කරනු ලැබූ කාරක සභාවක සාමාජිකයින් එසේ ඉවත් කරනු ලැබූ දින සිට වර්ෂ 05 ක් ගත වන තෙක් ලියාපදිංචි කළ කිසිදු සමිතියක නිලයකට පත් කරනු ලැබීමට නුසුදුස්සන් වේ. මේ වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ පාලක මණ්ඩලය 48 වැනි වගන්තියේ (1) වැනි උප වගන්තියේ (ආ) ඡේදය යටතේ සඳහන් කාලය තුළ ධුර දැරිය යුතු අතර එකී ඡේදය යටතේ පත් කරනු ලැබූ තැනැත්තකුගේ බලතල සහ කර්තව්‍ය ඔවුන් සතු වන්නේ ය.

- (v) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක 46 හෝ 47 යන වගන්ති යටතේ පරීක්ෂණය හෝ විමර්ශනය කිරීමට පෙර හෝ පසුව යම් පොදු දේපලක් පිළිබඳව අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට එම කාරක සභාවට නියෝග කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට බලය ඇත. එම නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීම කාරක සභාව මග හරින්නේ නම් හෝ ඉටු නොකරන්නේ හෝ නම් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ 1982 අංක 12 දරන පොදු දේපල විෂයෙහි ලා සිදු කරනු ලබන වැරදි පිළිබඳ විධිවිධාන අනුව එම කාරණය අධිකරණය වෙත යොමු කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් බලය පවරනු ලබන තැනැත්තකුට හෝ බලය තිබෙන්නේ ය.

(ආ) (i) 46 වැනි වගන්තිය යටතේ පවත්වනු ලැබූ විභාගයකින් හෝ පොත් පරීක්ෂා කිරීමකින් පසුව ලියාපදිංචි කළ සමිතියක හෝ සංගමයක යම් නිලධාරියෙකු හෝ සේවකයෙකු විසින් තම කාර්ය නිසි ආකාරයට ඉටු නොකරනු ලබන බව හෝ කාර්යක්ෂම ලෙස තම කාර්යය ඉටු කිරීමට නුසුදුසු හෝ වෙනත් ආකාරයකින් නොහැකි බව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නිගමනය කරනු ලැබුවහොත් මෙම ප්‍රඥප්තියේ හෝ 1994 අංක 9 දරන උතුරු මැද පළාත් සමුපකාර සමිති සේවක කොමිෂන් සභා ප්‍රඥප්තියේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක කුමක් සඳහන්ව ඇත ද ස්වකීය විරෝධතා ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාවක් එකී නිලධාරියාට හෝ සේවකයාට ලබා දීමෙන් පසු අවශ්‍ය වන පරිදි පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම පොරොත්තුවෙන් ඒ නිලධාරියාගේ හෝ සේවකයාගේ සේවය අත්හිටුවීම හෝ ඔහුගේ වැඩ තහනම් කිරීම හෝ ලිඛිත නියමයන් මගින් කරනු ලැබිය හැකිය. තවද යටකී පරීක්ෂණයෙන් පසු ඒ නිලධාරියා හෝ සේවකයා නිලයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ වුවද මේ උප වගන්තිය යටතේ කරන ලද ඉවත් කිරීමේ නියමයකින් අභ්‍යන්තරයට පත් යම් සේවා නියුක්තිකයෙකු විසින්, දවස් 30 ක් ඇතුළත, 1994 අංක 9 දරන උතුරු මැද පළාත් සමුපකාර සේවක කොමිෂන් සභා ප්‍රඥප්තිය යටතේ පිහිටුවා ඇති සමුපකාර සේවක කොමිෂන් සභාව වෙත ආයාචනයක් කළ හැකි අතර, ඒ කොමිෂන් සභාවේ තීරණය අවසානාත්මක වන්නේය.

(ii) යම් සේවා නියුක්තිකයෙකු (1) වැනි උප වගන්තිය යටතේ ඉවත් කරනු ලැබුවා වූ සහ ඒ ඉවත් කිරීමේ නියමය සමුපකාර සේවක කොමිෂන් සභාව විසින් ස්ථිර කර ඇත්තා වූ නැතහොත් ඒ නියමයට විරුද්ධව දවස් 30 ක් ඇතුළත ආයාචනයක් කර නොමැත්තා වූ අවස්ථාවක වෙනත් සේවකයෙකු පත් කිරීම අදාළ විධිවිධානවලට අනුකූලව කළ හැකිය.

(ඇ) රජයේ අරමුදල්වලින් ක්‍රියාත්මකවන ලියාපදිංචි කළ සමිතියක කටයුතු කාර්යක්ෂමව කළමණාකරණය කිරීම සහතික කර ගැනීමේ කාර්ය සඳහා හෝ ඒ සමිතියට ආණ්ඩුවෙන් කරන ලද ආයෝජන හෝ මුදලින් නැතහොත් භාණ්ඩවලින් දෙන ලද අත්තිකාරම් හෝ ආරක්ෂා කිරීමේ කාර්ය සඳහා එය ලියාපදිංචි සමිතියේ කාරක සභාවට සාමාජිකයන් වශයෙන් යම් තැනැත්තන් සංඛ්‍යාවක් නම් කිරීම අවශ්‍ය බව හෝ අවස්ථාවෝචිත බව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක මේ පනතේ හෝ වෙනත් යම් නීතියක හෝ සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවල හෝ කුමක් සඳහන් ව තිබුනද, ඔහු විසින් ඔහුගේ මතය අනුව අවශ්‍ය හෝ අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ ලියාපදිංචි සමිතියේ කාරක සභාවේ සාමාජිකයන් වශයෙන් යම් තැනැත්තන් සංඛ්‍යාවක් නම් කළ හැකිය. එසේ වුවද එසේ නම් කරන සාමාජික සංඛ්‍යාව ඒ කාරක සභාවේ මුළු සාමාජික සංඛ්‍යාවෙන් හරි අඩකට වඩා අඩු විය යුතු ය.

XIII වැනි පරිච්ඡේදය

විනි

61. (1) මෙම ප්‍රඥප්තියේ ප්‍රතිපත්ති හා විධි විධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම හෝ බල ගැන්වීමේ කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි රීති සියලු රීති විෂය භාර ආමානාවරයා විසින් සෑදිය යුතු ය.

(2) විශේෂයෙන්ම (1) වැනි උප වගන්තියෙන් පැවරුණු බලතලවල සාමාන්‍යත්වයට හානියක් නොමැතිව එම රීතිවලින්

(අ) සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටිය හා ඊට අදාළ කොන්දේසි නියම කළ හැකිය.

(ආ) සාමාජිකයන් වශයෙන් හෝ ආශ්‍රිත සාමාජිකයන් වශයෙන් ඇතුළත් වීම සඳහා ඉල්ලුම් කරන හෝ සාමාජිකයන් වශයෙන් ඇතුළත් කර ගනු ලැබූ තැනැත්තන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු කොන්දේසි නියම කළ හැකි අතර, කළින් කළ සාමාජිකයන් තෝරා පත් කර ගැනීම හා ඇතුළත් කර ගැනීමත් සාමාජිකත්වයේ අයිතිවාසිකම් පාවිච්චි කිරීමට පෙර කළ යුතු ගෙවීම් හා ලබා ගත යුතු සම්බන්ධතා සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම කළ හැකිය.

(ඇ) සාමාජිකයන් ඉල්ලා අස්වීම හා සාමාජිකත්වයෙන් නෙරපීම, සාමාජිකත්වය අත්හිටුවීම හා සාමාජිකත්වය නෙරපනු ලබන තැනැත්තකුට කළ යුතු ගෙවීම් පිළිබඳවත් හිටපු සාමාජිකයන්ගේ වගකීම් පිළිබඳවත් විධිවිධාන සැලැස්විය හැකිය.

(ඈ) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජික සංඛ්‍යාව එම සමිතිය මගින් සීමා කළ හැකි ප්‍රමාණය නියම කළ හැකිය.

(ඉ) මියගිය සාමාජිකයෙකුගේ සම්බන්ධතාවයේ වටිනාකම නිශ්චය කළ යුතු ආකාරය සඳහා ද එම සම්බන්ධතාවයෙහි වටිනාකම ගෙවිය හැකි හෝ පැවරිය හැකි තැනැත්තකු නම් කිරීම සඳහා ද, විධි විධාන සැලැස්විය හැකිය.

(ඊ) (3) වැනි වගන්තියේ විධි විධානවලට යටත්ව, සාමාජිකයකු සතුව තිබිය හැකි ලියාපදිංචි කළ සමිතියක ප්‍රාග්ධනයේ වැඩිම කොටස් ගණන හෝ පංගුව නියම කළ හැකිය.

(උ) ණය හෝ මුදල් ණයවර සඳහා ඉල්ලුම් කරන සාමාජිකයින් විසින් කළ යුතු ගෙවීම්, අනුගමනය කළ යුතු කොන්දේසි හා ලියා අත්සන් කළ යුතු බැඳුම්කරවල, නිත්‍යානුකූල ලේඛනවල හෝ වෙනත් ලේඛනවල ආකෘති දිය හැකි ණයවල හෝ ප්‍රදානය කළ හැකි ණයවල කාල සීමාව, තනි සාමාජිකයින්ට ගෙවනු ලැබිය හැකි උපරිම මුදල හා ඔවුන් සම්බන්ධයෙන් ඉඩ දෙනු ලැබිය හැකි වැඩිම ණයවර නියම කළ හැකිය.

(ඌ) සීමා රහිත වගකීම්වලින් යුක්ත සමිතියක සාමාජිකයින්ට ලාභ බෙදා දිය හැක්කේ යම් කොන්දේසිවලට යටත්ව ද එම කොන්දේසි හා සමිති විසින් ගෙවිය හැකි ලාභාංශ උපරිම ප්‍රමාණය නියම කළ හැකිය.

(එ) කොටස් මගින් හෝ සෘණ පත්‍ර මගින් හෝ වෙනයම් ආකාරයකින් අරමුදල් ලබා ගත හැකි ආකාරය හා තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය හැකි පොලි ප්‍රමාණය විධිමත් කළ හැකිය.

(ඒ) (i) සාමාජිකයින්ගේ මහා සභා රැස්වීම් සම්බන්ධයෙන් එම රැස්වීම්වල කාර්ය පටිපාටිය ද, එම රැස්වීම්වල දී පාවිච්චි කළ යුතු බලතල සම්බන්ධයෙන් ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකිය.

(ii) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක සාමාජිකයෙකු කළමණාකරණ කාරක සභාවේ හෝ ප්‍රාදේශීය හෝ ශාඛා කාරක සභාවක සාමාජිකයෙකු ලෙස තෝරා පත් කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ නුසුදුසුකම් නියම කිරීම.

රීති

- (ඔ) කාරක සභාවල සාමාජිකයින් හා වෙනත් නිලධාරීන් පත් කිරීම, ඔවුන්ගේ සේවය අත් හිටුවීම හා ඔවුන් ඉවත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද කාරක සභා රැස්වීම්වල කාර්ය පටිපාටිය සම්බන්ධයෙන් ද කාරක සභාව හා වෙනත් නිලධාරීන් විසින් පාවිච්චි කළ යුතු බලතල හා ඉටු කළ යුතු යුතුකම් සම්බන්ධයෙන් ද විධිවිධාන සැලැස්විය හැකිය.
- (ඕ) සමිතියක් විසින් අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදිය හැකි හෝ සෑදිය යුතු කරුණු සහ අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමේ දී, වෙනස් කිරීමේ දී හා පරිච්ඡේදන කිරීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය, එම අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවීමට, වෙනස් කිරීමට හෝ පරිච්ඡේදන කිරීමට පෙර සපුරා ලිය යුතු කොන්දේසි නියම කළ හැකිය.
- (ක) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් තබා ගත යුතු හා පවත්වාගෙන යා යුතු පොත්පත්, ගිණුම් සහ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක වත්කම් හා බැරකම් පෙන්නුම් කරන ශේෂ පත්‍රයක් කළින් කළ පළකිරීමට නියම කළ හැකිය.
- (ග) ලියාපදිංචි කළ සමිතිවල ගිණුම් විගණනය කිරීම සඳහා සහ එම විගණනය සඳහා ගෙවිය යුතු ගාස්තු ඇතුළත් එම ගාස්තු ගෙවීම සඳහා විධි විධාන සැලැස්වීම ද, පවත්නා සමිතිවල ගිණුම් විගණනය කිරීම, පරිපාලනය කිරීම සහ ඒවාට සහය දීම සඳහා අවශ්‍ය විධිවිධාන සැලැස්වීම ද කළ හැකිය. සමූපකාර අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව සඳහා ද, ප්‍රචාරක කටයුතු උපදෙස් ද පාවිච්චි කළ හැකි වනු පිණිස උතුරු මැද පළාත් සමූපකාර සංවර්ධන අරමුදල යනුවෙන් හැඳින්විය හැකි අරමුදලක් පිහිටු වීම සඳහා එම අරමුදලට ලියාපදිංචි සමිති විසින් දැරිය යුතු දායකත්වය නියම කිරීම සඳහා සහ එම අරමුදලේ පරිපාලනයට අදාළ විධි විධාන සැලැස්විය හැකිය.
- (ච) ලියාපදිංචි කළ සමිති විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වාර වාර්තා සහ එම වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතු තැනැත්තන් හා වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවල දී ඊට අදාළව ක්‍රියා කළ යුතු අන්දම පිළිබඳ විධි විධාන සැලැස්විය හැකිය.
- (ඡ) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පොත් පත්වල ඇතුළත් සටහන්වල පිටපත් සහතික කළ හැකි තැනැත්තන් ද, එසේ සහතික කළ යුතු ආකාරය ද, සම්බන්ධව විධි විධාන සැලැස්විය හැකිය.
- (ට) සාමාජිකයින්ගේ නාම ලේඛණයක් සහ සාමාජිකයින්ගේ වගකීම් කොටස්වලින් සීමාසහිත වූ අවස්ථාවක කොටස් පිළිබඳ නාම ලේඛණයක් සකස් කොට පවත්වාගෙන යාම සඳහා ද, විධි විධාන සැලැස්විය හැකිය.
- (ඩ) සංචිත අරමුදල් ඇති කොට පවත්වාගෙන යාම හා එම අරමුදල් යෙදිය හැකි පරමාර්ථ සඳහා ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පාලනය යටතේ ඇති යම් අරමුදල් ආයෝජනය කිරීම සඳහා ද විධි විධාන සැලැස්විය හැකිය.
- (ණ) සමිතියක් වෙත හෝ එම මාර්ගයෙන් ද්‍රව්‍ය විකිණීමට අදාළ යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් හෝ ගිවිසුමක් කඩ කිරීම පිළිබඳව යම් ප්‍රශ්නයක් නිශ්චය කළ හැකි ආකාරය හා එබඳු යම් කඩ කිරීමක් නිසා වූ ප්‍රමාණ කළ අලාභය නිශ්චය කළ හැකි හෝ තක්සේරු කළ හැකි ආකාරය නියම කළ හැකිය.

- (න) බේරුම්කරුවකුගේ හෝ බේරුම්කරුවන් පත් කිරීමේ ක්‍රමය හා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා හෝ ඊනි බේරුම්කරු හෝ බේරුම්කරුවන් ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන කෘත්‍යයන්හි දී අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය හා බේරුම්කරුවන්ගේ හෝ බේරුම්කරුවන්ගේ නින්ද්‍රවකට විරුද්ධව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත ආයාචනයක් කළ විට තැන්පතු මුදල සම්බන්ධ විධි විධාන ද, බේරුම්කරු හෝ බේරුම්කරුවන්ගේ නින්ද්‍ර හා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ තීරණ ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආකාරය ද, නියම කළ හැකිය.
- (ඳ) ආණ්ඩුවෙන් හෝ උතුරු මැද පළාත් සභාවෙන් මුදල් ආධාර සඳහා ඉල්ලුම් කළ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් පිළිපැදිය යුතු කොන්දේසි නියම කළ හැකිය.
- (න) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් කරන ලද නියෝගවලට විරුද්ධව අමාත්‍යවරයා වෙත ආයාචනයක් ඉදිරිපත් කළ හැකි විය යුතු වුව ද, මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ ප්‍රකාශිතවම විධි විධාන සලස්වා නැති වුව ද, කරුණු නිශ්චය කළ හැකිය.
- (ආ) 61 වැනි වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලබන ඇවරකරුවෙකු විසින් අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය හා එම ඇවරකරුගේ නියෝගවලට විරුද්ධව ආයාචනා ඉදිරිපත් කළ හැකි විය යුතු අවස්ථා නියම කළ හැකිය.
- (බ) 67 වැනි වගන්තියේ සඳහන් අතිරික්ත අරමුදලක් පිහිටුවා පවත්වා ගෙන යාම සඳහා විධි විධාන සැලැස්වීම හා එම අරමුදලේ මුදල් වියදම් කළ හැකි ආකාරය සහ කාර්යයන් නියම කිරීම කළ හැකිය.
- (ම) මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ ඒ යටතේ සාදනු ලැබූ රීති යටතේ ආයාචනා ඉදිරිපත් කිරීම, ඇසීම හා ඒ පිළිබඳ සුදුස්සක් කිරීම සම්බන්ධයෙන් භාවිතා කළ යුතු ආකෘති, ගෙවිය යුතු ගාස්තු, පිළිපැදිය යුතු කාර්ය පටිපාටිය හා ඒවාට සම්බන්ධ හෝ අනුෂාංගික වෙනත් සියලු කරුණු නියම කිරීම කළ හැකිය.
- (ය) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක සාමාජිකයෙකු කළමණාකරණ කාරක සභාවේ හෝ ප්‍රාදේශීය හෝ ශාඛා කාරක සභාවක සාමාජිකයෙකු ලෙස තෝරා පත්කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ නුසුදුසුකම් නියම කිරීම කළ හැකිය.
- (3) උතුරු මැද පළාත් සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබුවේ නම් මිස වෙනත් කිසිම රීතියක් බල නොපැවැත්විය යුතුය. එම අනුමැතිය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයේ පළකරනු ලැබිය යුතුය.
- (4) (3) වැනි උප වගන්තියේ සඳහන් නියමිත නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයේ පළකරනු ලැබීමෙන් පසු සෑම රීතියක්ම මෙහි පනවනු ලැබුවාක් මෙන් වලංගු සහ බල සහිත විය යුතු වේ.

XIV වැනි පරිච්ඡේදය

ආණ්ඩුවට හා පළාත් සභාවට අය විය යුතු ණය

62. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියකින් හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක යම් නිලධාරියෙකුගෙන් හෝ එහි හිටපු සාමාජිකයෙකුගෙන් එම තත්ත්වයෙන් ආණ්ඩුවේ ණය, පළාත් සභාවේ ණය හා ආණ්ඩුව ඇප වූ පළාත් සභාව ඇප වූ ණය වෙනුවෙන් අය විය යුතු මුදල් හා ආණ්ඩුව හා පළාත් සභාව විසින් ප්‍රදානය කරන ලද යම් මුදලක් ද, ඇතුළත්ව ආණ්ඩුවට හා පළාත් සභාවට අයවිය යුතු සියලු මුදල්, ජනරජයට අයවිය යුතු ණය අයකර ගැනීම සඳහා ආණ්ඩුවේ ණය කරු ආඥාපනත යටතේ විධි විධාන සලස්වා ඇති ආකාරයෙන්ම, අයකර ගනු ලැබිය හැකි අතර, 57 (2) වැනි වගන්තියේ විධි විධානවලට යටත්ව අන්තිසි තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන්ට අය විය යුතු මුදල්වලට ඉහළින් ඒවාට ප්‍රමුඛත්වය ලැබිය යුතුය.

අය විය යුතු ණය මුදල්

- (2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියකින් ආණ්ඩුවට හා උතුරු මැද පළාත් සභාවට අයවිය යුතු (1) වන වගන්තිය යටතේ අය කර ගත හැකි මුදල් පළමුව සමිතියේ දේපළවලින් අයකර ගත හැකිය. දෙවනුව සාමාජිකයන්ගේ වගකීම් සීමා කරනු ලැබූ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට සාමාජිකයන්ගේ වගකීමේ සීමාවට යටත්ව සාමාජිකයන්ගෙන් ද, තෙවනුව අන් සමිති සම්බන්ධයෙන් ද වූ විට සාමාජිකයන්ගෙන් අයකර ගත හැකිය.

XV වන පරිච්ඡේදය

විවිධ කරුණු

මේ පනතේ විධි විධානවලින් සමිති නිදහස් කිරීමට අමාත්‍යවරයා සතු විශේෂ බලය

63. මෙම ප්‍රඥප්තියේ කුමක් සඳහන්ව ඇත්ද, එය නොතකා විෂයභාර අමාත්‍යවරයා විසින් එක් එක් අවස්ථාවෙහි විශේෂ නියෝගයකින් හා ඔහු විසින් නියම කළ හැකි යම් කොන්දේසිවලට යටත්ව, ලියාපදිංචි කිරීම සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ වූ නියමයන්ගෙන් යම් නියමයකින් යම් සමිතියක් හෝ සමිති සංගම් පන්තියක් නිදහස් කළ හැකිය.

ලියාපදිංචි කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ නියමයන්ගෙන් යම් සමිතියක් නිදහස් කිරීමට අමාත්‍යවරයා සතු විශේෂ බලය

64. (1) අමාත්‍යවරයා විසින් සාමාන්‍යයෙන් හෝ විශේෂ ආඥාවක් මාර්ගයෙන් මේ පනතේ විධි විධාන වල යම් විධානයකින් ලියාපදිංචි කළ යම් සමිතියක් හෝ, සමිති පන්තියක් නිදහස් කිරීම, හෝ ආඥාවෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් දිනය සිට හෝ යම් වෙනස් කිරීමක් සහිතව ඒ විධි විධාන යම් සමිතියකට හෝ සමිති පන්තියකට අදාළ විය යුතු යැයි විධාන කිරීම කළ හැකිය.

"සමුපකාර" යන වචනයේ පාවිච්චිය සීමා කිරීම.

65. (1) "එක්සත් සහකාර" යන වචනය හෝ "සමුපකාර" යන වචනය හෝ දෙමළ භාෂාවෙන් අයික්කිය යන වචනය හෝ "කුට්ටුරු" යන වචනය හෝ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් "කෝපරේටිව්" (Co - operative) යන වචනය කොටසක් වන යම් නාමයක් හෝ අභිධානයක් යටතේ හෝ වෙළඳාම් කිරීම හෝ ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යාම පළාත් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් නොවන කිසිම තැනැත්තකු විසින් අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය නොමැතිව නොකළ යුතු ය. එසේ වුවද, 1921 සැප්තැම්බර් මස 20 වැනි දිනට පෙර යම් තැනැත්තකු විසින් වෙළඳාමක් කරගෙන යන ලද්දේ හෝ ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යන ලද්දේ හෝ යම් නාමයක් හෝ අභිධානයක් යටතේ ද, එම තැනැත්තා විසින් හෝ ඔහුගේ සම්බන්ධතාවයෙහි අනුප්‍රාප්තිකයා විසින් එම නාමය හෝ අභිධානය පාවිච්චි කිරීම සම්බන්ධයේ මේ වගන්තියේ කිසිවක් අදාළ නොවිය යුතු ය.

- (2) මෙම වගන්තියේ විධි විධාන කඩ කරන කවර තැනැත්තකු වුව ද, මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයක් විසින් පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් 5000 නොඉක්මවන දඩයකට හා වරද අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක් වූ විට එම වරදකට වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් පසු තව දුරටත් වරද කරගෙන යනු ලබන එක් එක් දිනය සඳහා රුපියල් 500 අතිරේක දඩයකට ද යටත් විය යුතු ය.

සමිතියට ලැබිය යුතු මුදල් ආපසු ගෙවීමට හෝ අන් දේපළක් ආපසු භාර දීමට හෝ වත්කම් ප්‍රකාශ කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් නියම කළහැකි බව

66. (1) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් සම්බන්ධයෙන් 44 වන වගන්තිය යටතේ විගණනයක දින හෝ 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකදී හෝ 47 වන වගන්තිය යටතේ පොත් පරීක්ෂා කිරීමකදී නැතහොත් විමර්ශනයකදී හෝ ගණන් බේරා වසා දැමීමේදී එම සමිතිය සංවිධානය කිරීමෙහි ලා හෝ කළමණාකාරිත්වයෙහි ලා සහභාගි වූ මෙම ප්‍රඥප්තියේ හෝ වෙනත් පනතක විධි විධානවලට හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද රීති මාලාව හෝ නියෝගවලට නැතහොත් සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට හෝ කාරක රීතිවලට හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද මුදල් කාර්ය පටිපාටියට හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා හෝ සමුපකාර සේවක කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද යම් පොදු විධානවලට පටහැනිව සමිතියේ අරමුදල් ප්‍රයෝජනයට ගත් යම් තැනැත්තකුගෙන් හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකින් හෝ එම සමිතියේ හිටපු හෝ දැනට සිටින යම් නිලධාරියෙකුගෙන් එම සමිතියට යම් මුදලක් හෝ අන් දේපළක් ලැබිය යුතු බව පෙනෙන අවස්ථාවක අවස්ථාවෝචිත පරිදි රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් තමාගේ ඕනෑකම පිට හෝ සමිතියේ කාරක සභාවේ හෝ ඇපකරුගේ හෝ යම් නියමිතයෙකුගේ හෝ දායකයකුගේ ඉල්ලීම පිට එම තැනැත්තන් කණ්ඩායමේ හෝ නිලධාරීන්ගේ හෝ සේවකයන්ගේ ක්‍රියා කලාපය සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කර :-

(අ) එම මුදල් හෝ එහි කොටසක් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් සුදුසු යැයි අදහස් කරන ලබන පොළියක් සමග ආපසු ගෙවන ලෙස ;

(ආ) එම අත් දේපළ හෝ එහි කොටසක් ආපසු භාර දෙන ලෙස, හෝ ;

(ඇ) සමිතියේ වත්කම්වලට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් සුදුසු යැයි අදහස් කරනු ලබන යම් දායක මුදලක් වන්දි වශයෙන් ගෙවන ලෙස, ඔහුට හෝ එම කණ්ඩායමට නියම කරමින් නියෝගයක් කළ හැකිය. එවැනි යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකට විරුද්ධව එබඳු යම් නියෝගයක් කිරීමට පෙර රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම නියෝගය නොකළ යුත්තේ මන්දැයි කරුණු කියා සිටීමට හා හේතු දැක්වීමට එම තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමට අවස්ථාවක් ලබා දිය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කළ සමිතියකට යම් මුදලක් ගෙවීම සඳහා හෝ එහි වත්කම්වලට යම් දායක මුදලක් වන්දි වශයෙන් ගෙවීම සඳහා (1) වන උප වගන්තිය යටතේ කරනු ලබන නියෝගයක් අනුව ක්‍රියා කර නොමැති අවස්ථාවක සමිතිය ලියාපදිංචි කළ ව්‍යාපාරය පිහිටි ස්ථානය හෝ එම නියෝගය කරන ලද්දේ යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකට හෝ යම් නිලධාරියෙකුට හෝ සේවකයකුට විරුද්ධව ද, එම තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමට හෝ නිලධරයා හෝ සේවකයා පදිංචිව සිටින හෝ ව්‍යාපාරය කරගෙන යන ස්ථානය පිහිටි කොට්ඨාශය තුළ අධිකරණ බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් එම මුදල බන්ධනාගාරගත කිරීමෙන් දඬුවම් කළ නොහැකි, දඩයකින් පමණක් දඬුවම් කළ හැකි වරදක් සඳහා එම තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායම හෝ නිලධරයා හෝ සේවකයා සම්බන්ධයෙන් මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ දණ්ඩන නියමයකින් නියම කරන ලද දඩයක් වුවාක් මෙන් අයකරනු ලැබිය හැකි අතර, 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහ පනතේ 291 වන වගන්තියෙහි එම වගන්තියේ (1) වන උපවගන්ති (අ) සහ (ඇ) ඡේද හැර විධි විධාන ඉනික්බිතිව අදාළ විය යුතුය. තවද, එම දණ්ඩන නියමය කරන අවස්ථාවේදී එම වගන්තියේ විධි විධාන අනුව මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කරනු ලැබූ යම් නියෝගයක නිරවද්‍යතාවය මෙම වගන්තිය යටතේ කිසිම නීතිකාභ්‍යාසයකදී සලකා බැලීමට, පරීක්ෂා කිරීමට හෝ තීරණය කිරීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයාට මෙම වගන්තියේ කිසිවකින් බලය ලැබීම හෝ නියම වීම සිදු නොවිය යුතු ය.

(3) වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් (1) වන උප වගන්තියෙහි සඳහන් යම් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමකට හෝ නිලධරයෙකුට හෝ සේවකයෙකුට විරුද්ධව නඩුවක් පැවරීම හෝ පවත්වාගෙන යාම මෙම වගන්තියේ පෙරාතුව වූ විධි විධාන හෝ ඒ යටතේ යම් නියෝගයක් කිරීම හේතු කොට ගෙන වැලැක්වෙන ලෙස හෝ ඒ කෙරෙහි වෙනයම් ආකාරයකින් බලපාන ලෙස සලකනු ලැබීම හෝ තේරුම් ගැනීම නොකළ යුතු ය.

(4) (අ) ලියාපදිංචි සමුපකාර සමිතියක හෝ සංගමයක සභාපතිවරයා විසින් සමග කාරක සභාවේ සෑම සාමාජිකයෙකු විසින් වාර්ෂිකව සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස්වරයා වෙත නියමිත ආකෘතියෙහි වූ වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශයක, එම ප්‍රකාශය කරන්නේ යම් වර්ෂයක් වෙනුවෙන්ද, එම වර්ෂයේ මාර්තු මස 31 වන දිනට පැවති පරිදි :-

- (i) ඔහුගේ සියලුම වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ ;
- (ii) ඔහුගේ කාලක්‍රමයාගේ සියලු වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳව සහ ;
- (iii) ඔහුගේ එක් එක් දරුවාගේ සියලු වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කළ යුතුය.

(ආ) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් ප්‍රකාශය, ලියාපදිංචි සමිතියක සභාපතිවරයා හෝ කාරක සභාවේ සෑම සාමාජිකයෙකු විසින් සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස්

වෙන අවස්ථාවෝචිත පරිදි එම සභාපතිවරයා විසින් හෝ කාරක සභාවේ සාමාජිකයා තෝරා පත් කරගනු ලැබූ හෝ පත් කරනු ලැබූ දින සිට මාස 03 ක් ඇතුළත ද, ඔහු සභාපති ධුරය හෝ කාරක සභා සාමාජික ධුරය දැරීම නතර වුවහොත් මිස ඔහු ප්‍රථම ප්‍රකාශය කළ වර්ෂයෙන් පසු එළඹෙන එක් එක් අනුක්‍රමික වර්ෂයේ ජුනි මස 1 වන දිනට පෙර කළ යුතු ය. එසේ නියමිත දිනට ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් තම ධුරය හෝ නිලය හෝ අහෝසි කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට බලය ඇත.

විශ්වාසය කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් නිලධාරීන් ආදිත්තේ වගකීම

(67) ලියාපදිංචි කළ සමුපකාර සමිතියක ගණන්, 44 වැනි වගන්තියේ විධි විධාන සලස්වා ඇති පරිදි විගණනය කරනු ලැබීමෙන් පසුව හෝ 46 වන වගන්තිය යටතේ විභාගයකින් පසුව හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක පොත් පත් පරීක්ෂා කර බැලීම සහ එහි කටයුතු විමර්ශනය කිරීම 47 වන වගන්තිය යටතේ කිරීමෙන් පසුව හෝ සමිතියේ නිලධාරියෙකු හෝ සාමාජිකයෙකු හෝ සේවකයෙකු වශයෙන් වූ තම සත්තකයේ යම් මුදලක් යම් බඩු හෝ දේපළ භාරව සිටින හෝ යම් අවස්ථාවක භාරව සිටි නැතහොත් එම මුදල්, බඩු හෝ දේපළ පිළිබඳව ආධිපත්‍ය ඇතිව සිටින හෝ යම් අවස්ථාවක ඇතිව සිටි හෝ සමිතියේ තැනැත්තකු විසින් එම නිලධාරියා, සාමාජිකයා හෝ සේවකයා වශයෙන් තමා ලඟ තබාගෙන සිටින හෝ තමාගෙන් අයවිය යුතු බවට තමා විසින් තබන ලද හෝ අත්සන් කරන ලද ගණන් පොත්වල හෝ ප්‍රකාශවල පෙන්නුම් කෙරෙන යම් මුදලක් හෝ එහි ශේෂයක් ගෙවන ලෙස හෝ එවැනි යම් බඩුවල හෝ දේපළවල වටිනාකම ගෙවන ලෙස හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් එම තැනැත්තාට නියම කිරීම නීත්‍යානුකූල විය යුතුය. තවද එසේ නියම කරනු ලැබීමෙන් පසු එම තැනැත්තා විසින් එම මුදල හෝ එහි ශේෂය හෝ වහාම ගෙවීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීම හෝ එම බඩුවල හෝ දේපළවල වටිනාකම ගෙවීම හෝ යථා පරිදි ඒ සඳහා ගණන් ඉදිරිපත් කිරීම පැහැර හැරියහොත් ඔහු සාපරාධී විශ්වාසය කඩ කිරීමේ වරදට වරදකරු වන අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, අවුරුදු 10 ක් නොඉක්මවන කාල සීමාවකට, දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමට යටත් විය යුතුවාක් මෙන්ම රුපියල් පන්දහසක දඩයකට ද ඔහු යටත් වේ. ඒ දඬුවම මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුගේ සාමාන්‍ය අධිකරණ බලය ඉක්ම වුවද, ඔහු යටත් විය යුතු ය.

යම් තොරතුරක් යනාදිය ඉදිරිපත් කරන ලෙස රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් බැංකුවකට නියම කළ හැකි බව

- 68 (1) වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක කුමක් සඳහන්ව ඇත් ද, එය නොතකා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් අවශ්‍ය යැයි ඔහු අදහස් කරන අවස්ථාවක ;
 - (අ) යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් බැංකුව සමග කරනු ලබන ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස ;
 - (ආ) බැංකුව සමග පවතින එම සමිතියේ ගිණුම් පෙන්නුම් කරන පිටපතක් බැංකුව විසින් තබා ඇති ලෙජරයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලෙස, හෝ ;
 - (ඇ) සමිතියේ හෝ බැරට ගෙවන ලද හෝ සමිතිය විසින් පිටසන් කරන ලද යම් චෙක්පතක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස, යම් බැංකුවකට නියම කළ හැකිය.
- (2) ලියාපදිංචි කරන ලද සමිතියකට අදාළ කරුණක් සම්බන්ධයෙන් විමර්ශන පැවැත්වීම, විභාග කිරීම හා 1972 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ XVII වැනි පරිච්ඡේදය යටතට වැටෙන නඩු පැවරීම් මෙහෙයවීම් සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියකු විසින් නීත්‍යානුකූල වන්නේය.

සමාගම් ආඥාපනත හා වෘත්තීය සමිති ආඥා පනත අදාළ නොවිය යුතු බව

69. සමාගම් ආඥාපනතේ හා වෘත්තීය සමිති ආඥාපනතේ විධි විධාන හා ඒ ආඥාපනතේ සංශෝධනය කරන යම් ප්‍රඥප්තිවල විධිවිධාන මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ සමිතිවලට අදාළ නොවිය යුතු ය.

දැනට පවත්නා සමිති රීති යනාදිය පිළිබඳව තබා ගැනීම

70. (1) මෙම ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී 1983 අංක 32 න් හා 1993 අංක 11 න් සංශෝධිත 1972 අංක 5 දරන සමුපකාර සමිති පනත හෝ එම පනත මගින් සමුපකාර සමිතියක් මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, එම සමිතියේ ප්‍රඥප්තියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාව වෙනස් කරනු ලබන හෝ පරිච්ඡින්න කරනු ලබන තෙක් මෙම ප්‍රඥප්තියේ ප්‍රකාශිත විධිවිධාන සමග ගැලපෙන පමණට අඛණ්ඩව බල පැවැත්විය යුතු ය.
- (2) මෙම ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී 1983 අංක 32 න් හා 1993 අංක 11 න් සංශෝධිත 1972 අංක 5 දරන සමුපකාර සමිති පනත හෝ එම පනත මගින් අවලංගු කරන ලද යම් පනතක් යටතේ

සාදනු ලැබූ මෙම ප්‍රඥප්තිය ආරම්භ වන අවස්ථාවේ බල පවත්නා සියලු රීති ඒවා මෙම ප්‍රඥප්තිය විධිවිධාන සමග ගැලපෙන පමණකි, මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ පනවනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, එම රීති වෙනුවට 61 වන වගන්තිය යටතේ අලුත් රීති සාදනු ලබන තෙක් ඒවා අඛණ්ඩව බල පැවැත්විය යුතු ය.

- (3) මෙම ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී 1983 අංක 32 හා 1993 අංක 11 න් සංශෝධිත 1972 අංක 5 දරන සමූපකාර සමිති පනත යටතේ හෝ එම පනත මගින් අවලංගු කරන ලද යම් පනතක් යටතේ ද කරන ලද හෝ කරනු ලැබූ ලෙසද සැලකෙන නිවේදන දැන්වීම්, බේරුම්කරුවන් විසින් කරන ලද හෝ කරනු ලැබූ සැලකෙන සියලු ප්‍රදාන රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් පවරන ලදැයි සැලකෙන සියලු සිවිල් නඩු හා වෙනත් නඩු කටයුතු උද්ගතව ඇති සියලු ආරවුල් හැකි තාක් දුරට මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ කරනු ලැබූ ලෙස නිකුත් කරනු ලැබූ ලෙස

71. යම් වර්ගයක බැංකු ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යන යම් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් එහි තැන්පතු මුදල් නීති පනතේ 5 වන පරිච්ඡේදයේ ii වන කොටස යටතේ රක්ෂණය කර ඇති අවස්ථාවක එම කොටස යටතේ රක්ෂණය කොට රක්ෂිත තැන්පතුවලට අදාළ වත්කම් මෙම ප්‍රඥප්තියේ අන් කිසි විධානයක කුමක් සඳහන් ව ඇත්ද, එය නොතකා එම තැන්පත්වලට අදාළ බැරකම් පියවීම් නොවන වෙනයම් කාර්යයන් සඳහා ප්‍රයෝජනයට නොගත යුතු ය.

මුදල් නීති පනත යටතේ රක්ෂිත තැන්පතු වලට අදාළ වත්කම් ඒ තැන්පතුවලට අදාළ බැරකම් පියවීම සඳහා වන ප්‍රයෝජනයට නොගත යුතු බව

72. (1) මෙම ප්‍රඥප්තිය කාර්යයන් සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් හෝ ඔහු විසින් ඒ වෙනුවෙන් යථා පරිදි බලය පවරන ලැබූ අන් තැනැත්තකු විසින් නියම කරන ලද යම් ක්‍රියාවක් කිරීම හෝ යම් තොරතුරක් සැපයීම ඕනෑකමින් ම පැහැර හරින ප්‍රතික්ෂේප කරන සෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් හෝ එහි නිලධාරියෙකුට හෝ සේවකයෙකු හෝ සාමාජිකයෙකු සහ මෙම ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන යටතේ නිකුත් කරන ලද යම් කැඳවීම් නියෝගයකට හෝ නිත්‍යානුකූල ලිඛිත නියෝගයකට ඕනෑකමින් ම හෝ යම් සාධාරණ හේතුවක් නොමැතිව අකීකරු වන හෝ මෙම ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන යටතේ යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස නියම කිරීමට බලය පවරනු ලැබූ තැනැත්තකු විසින් එසේ සැපයීම නිත්‍යානුකූලව නියම කරන ලද යම් තොරතුරු සැපයීම පැහැර හරින සෑම තැනැත්තකු ම සහ ඕනෑකමින් අසත්‍ය වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරන හෝ අසත්‍ය තොරතුරු සපයන සෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් හෝ එහි නිලධාරියෙකු හෝ සේවකයෙකු හෝ සාමාජිකයෙකු මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු වේ.

ප්‍රඥප්තිය අනුව ක්‍රියා නොකිරීම සඳහා දඬුවම්

- (2) (1) වන උපවගන්තියේ යම් වරදක් කරන සෑම තැනැත්තකු ම මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට අවුරුදු දෙකක් නොඉක්මවන කාල සීමාවක් සඳහා දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කිරීම හා දඩයකට යන දෙකටම හෝ ඔහු යටත් වේ.

- (3) ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් විසින් මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ වරදක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක කරන ලද යම් යුතුකමක් කඩ කිරීමක් වේද එම යුතුකම ඉටු කිරීමට අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් හෝ රීති වලින් බැඳී සිටින එම සමිතියේ සෑම නිලධාරියෙකු ම එම සමාජිකයා එම වරද කිරීම ගැන නොදැන සිටි බව හෝ එය වැලැක්වීමට ප්‍රයත්න දැරූ බව ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස ඔහු විසින් එම වරද කරන ලද්දේ නම් ඔහු යටත් විය යුතු වන දඬුවමයට ම යටත් වේ.

- (4) මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ ස්වකීය කාර්යයක් ඉටු කිරීමේදී හෝ කර්තව්‍යය කිරීමේදී සත්භාවයෙන් කරන ලද යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට, නියෝජ්‍ය ජේෂ්ඨ සහකාර හා සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන්ට මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් යථා පරිදි බලය දෙන ලද හෝ පත් කරන ලද වෙනත් තැනැත්තකුට විරුද්ධව කිසිම සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් පවරනු ලැබිය නොහැක.

73. (1) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාටද, සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ නියෝගයකින් සඳහා බලය ලත් කෙනෙකුටද, ඕනෑම අවස්ථාවකදී තමා ඔහුගෙන් එම නියම කරන අයුරු, නියම කරන වේලාවක හා ස්ථානයකදී ඕනෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියක විශේෂ මහ සභා රැස්වීමක් හෝ එකී සමිතියක ඕනෑම ප්‍රාදේශික මහ සභාවක විශේෂ මහ සභා රැස්වීමක් හෝ එකී සමිතියක මහ සභාවක විශේෂ මහ සභා රැස්වීමක් කැඳවීමට බලය තිබිය යුතුය. එවැනි රැස්වීමකට එම සමිතියේ මහ සභා රැස්වීමකට පැමිණ ඡන්දය දීමට සුදුසුකම් ඇති සාමාජිකයන්ගේ හෝ නියෝජිතයන්ගෙන් විසි දෙනෙකු

සමිතියක ව්‍යවස්ථාපිත කාර්යයන් සඳහා සහභාගී වීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට ඇති බලතල

හෝ පහෙන් එකක් හෝ යන සංඛ්‍යාව පැමිණ සිටීම ප්‍රමාණවත් වන අතර එම සංඛ්‍යාව ගණ පූර්ණ වශයෙන් සැලකිය යුතුය. තවද අක්‍රියව පවතින සමිතියකට මෙය අදාළ නොවන්නේය. එසේම එවැනි මහ සභා රැස්වීමකට හෝ ප්‍රාදේශීය මහ සභා රැස්වීමකට සමිතියේ හෝ ප්‍රාදේශීය මහ සභා රැස්වීමකට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් ඒ ඒ මහ සභාවට නිශ්චිත බලතල හිමි විය යුතු ය.

(2) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට හෝ ඔහුගෙන් ඒ සඳහා ලිඛිතව බලයලත් කෙනෙකුටද, ඕනෑම ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියක කාරක සභා රැස්වීමක් හෝ එකී සමිතිය ප්‍රාදේශීය කාරක සභා රැස්වීමක් ඕනෑම අවස්ථාවකදී තමන් නියම කරන අයුරින් නියම කරන වේලාවක හා ස්ථානයකදී කැඳවීමට බලය තිබිය යුතුය. එවැනි රැස්වීමකට එම එක් එක් සමිතියේ කාරක සභාවට නියමිත නියෝජිත සංඛ්‍යාවෙන් පහෙන් එකක් පැමිණ සිටීම ප්‍රමාණවත් වන අතර, එම සංඛ්‍යාව සෑම පූර්ණය වන්නේය. තවද, අක්‍රියව පවතින සමූපකාර සමිතියකට මෙය අදාළ නොවන්නේය. එමෙන්ම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනු කමිටු සම්බන්ධයෙන් ද මෙය අදාළ නොවන්නේය. එවැනි කාරක සභා රැස්වීමකට සමිතියේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් ඒ ඒ කාරක සභාවට නිශ්චිතව ම ඇති බලතල හිමි වී තිබිය යුතු ය.

(3) කාරක සභා රැස්වීමක් කැඳවූ විට අවශ්‍ය යැයි තමාට වැටහෙන සමිතියේ පොත්පත් හෝ ලියකියවිලි ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට සහ ඔහුගෙන් ලිඛිතව බලය ලත් තැනැත්තකුට හෝ බලය තිබිය යුතුය. එවැනි සෑම නියෝගයක් ම අනුව ක්‍රියා කිරීම සමිතියේ හෝ සංගමයේ ලේකම් තැනගේ වගකීම වේ. රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා හෝ ඔහුගෙන් බලයලත් තැනැත්තාට හෝ ඉහත (1) (2) වන උප වගන්තිය යටතේ කැඳවන ලද ඕනෑම රැස්වීමක මූලසුන දැරිය හැකිය. එහෙත් එම රැස්වීමේ න්‍යාය පත්‍රය සඳහා කරුණු තීරණය කිරීමට අදාළ තීරක ඡන්ද බලය හිමි නොවේ.

(4) රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට හෝ ඔහුගේ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂිත ලිඛිත නියෝගයකින් බලය ලත් තැනැත්තකුට හෝ ලියාපදිංචි කළ සමිතියක හෝ සංගමයක ඕනෑම මහ සභා රැස්වීමකට හෝ කාරක සභා රැස්වීමකට හෝ පැමිණීමටත් එහිදී කථා කිරීමටත් බලය තිබිය යුතුය. එහෙත් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට හෝ ඔහුගෙන් එසේ බලය ලත් තැනැත්තකුට හෝ එවැනි රැස්වීමකදී ඡන්දය දීමට බලය නොමැත්තේය.

ක්‍රියාකාරී දේශපාලන මට්ටමේ තනතුරු දරන්නන් හා සමූපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ කාර්ය මණ්ඩලයේ තනතුරු දරන්නන් කාරක සභාවට කිසියම් තනතුරක් දැරීමට නුසුදුසු බව

අර්ථ නිරූපණය

74 (1) පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙකුට, පළාත් සභාවක මන්ත්‍රීවරයෙකුට හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක මන්ත්‍රීවරයෙකුට ලියාපදිංචි කළ සමූපකාර සමිතියක කාරක සභාවක කිසියම් තනතුරක් දැරීමට සුදුසුකම් නොලබන්නේය.

(2) සමූපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් හා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ කාර්ය මණ්ඩලයේ නියුතු කිසිම නිලධාරියෙකුට කොමසාරිස් / රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ පත්වීමකින් තොර සමූපකාර සමිතියක කාරක සභාවක කිසියම් තනතුරක් සඳහා පත් වීමට සුදුසුකම් නොලබන්නේය. සමූපකාර නිලධාරීන්ගේ සමූපකාර සමිතියට මෙම වගන්තිය අදාළ නොවේ.

75. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස මෙම ප්‍රඥප්තියෙහි,

" සමූපකාර සමිතිය" යන්නෙන් සමූපකාර සමිති සංගමයක්ද ඇතුළත් වේ.

" අතුරු ව්‍යවස්ථාව" යන්නෙන් තත්කාලයෙහි බල පවත්නා ලියාපදිංචි කළ අතුරු ව්‍යවස්ථා අදහස් වන අතර, එම අතුරු ව්‍යවස්ථා වල ලියාපදිංචි කළ සංශෝධන ද ඇතුළත් වේ.

"අමාත්‍යවරයා" යන්නෙන් මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ උතුරු මැද පළාත් සභාවේ සමූපකාර සංවර්ධන විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා අදහස් වේ.

" කාරක සභාව" යන්නෙන් ලියාපදිංචි කළ සමිතියක හෝ සංගමයක කටයුතු පිළිබඳ කළමනාකාරිත්වය භාර කරනු ලැබූ එම සමිතියේ හෝ සංගමයේ පාලක මණ්ඩලය අදහස් වන අතර ලියාපදිංචි කළ සමිතියක හෝ සංගමයක හෝ සංගමයක අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය හා මෙම ප්‍රඥප්තියේ 52 වගන්තියේ විධිවිධාන යටතේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින් පත් කරන ලද තැනැත්තන්ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“නිලධාරියා” යන්නට සමිතියක හෝ එහි යම් ශාඛාවක හෝ සංගමයක හෝ එහි යම් ශාඛාවක සභාපතිවරයා, උප සභාපතිවරයා, ලේකම්වරයා, භාණ්ඩාගාරිකවරයා හෝ කළමනාකාරවරයා හෝ සමිතියක හෝ සංගමයක කාරක සභාවක සාමාජිකයෙකු සහ සමිතියේ හෝ සංගමයේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් විධාන නිකුත් කිරීමට සමිතියේ හෝ සංගමයේ කාරක නියෝගවලින් හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් බලය පවරනු ලැබූ අන් කිසි තැනැත්තකු ඇතුළත් වේ.

“බැංකුව යන්නෙන්”

- (අ) මහජනයාගේ ඉල්ලුම් තැන්පත් මුදල් භාර ගැනීමේ හෝ ඉල්ලුම් තැන්පත් මුදල් ඇති කිරීමේ ව්‍යාපාරය ශ්‍රී ලංකාව තුළ කරගෙන යන නීතිගත කරනු ලැබූ මණ්ඩලයක් ;
- (ආ) ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන්නා වූ හා ණය දීම, අත්තිකාරම් දීම ආයෝජනය කිරීම කරන්නා වූ හෝ මහජනයාගෙන් මුදල් තැන්පතු භාර ගන්නා වූ (යම් ලිඛිත නීතියක් මගින් හෝ යම් ආකාරයකින් පිහිටවනු ලැබූ) යම් නියෝජිත ආයතනයක් හෝ ආයතනයක් ;
- (ඇ) ලංකාවේ සංවර්ධන මුදල් සංස්ථා පනත යටතේ පිහිටුවන ලද ලංකාවේ සංවර්ධන මුදල් සංස්ථාව හා;
- (ඈ) සමුපකාර සංවර්ධන විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විමසා මුදල් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පලකරනු ලැබූ නියෝගයක් මගින් මෙම ප්‍රඥප්තියේ කාර්යන් සඳහා බැංකුවක් ලෙස ප්‍රකාශිත අන්කිසි පුද්ගලයෙකු හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් අදහස් වේ.

“මූලික සමිතිය” යන්නෙන් 6.(1) වන වගන්තියේ (ආ),(ඇ) හා (ඈ) ඡේදවල සඳහන් යම් අරමුණක් ඇතිව හෝ යම් කාර්යයක් සඳහා පිහිටුවන යම් සමිතියක් නොවන ලියාපදිංචි කළ සමිතියක් අදහස් වේ.

“රාජ්‍ය අරමුදල්” යන්නෙන් කිසියම් සමුපකාර සමිතියකට රේචිය ආණ්ඩුවෙන්, උතුරු මැද පළාත් සභාවෙන්, සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ කිසියම් අරමුදලකින් හෝ කොමසාරිස් හා රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ අනුමැතියෙන් යුතුව කිසියම් රාජ්‍ය හෝ වාණිජ බැංකුවකින් ණය වශයෙන් ලබා ගන්නා ලද මුදල් හෝ භාණ්ඩ අදහස් වේ.

“රීති” යන්නෙන් මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ නවත්වනු ලැබූ හෝ පවත්වනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන රීති අදහස් වේ.

“රෙජිස්ට්‍රාර්” යන්නෙන් මෙම ප්‍රඥප්තිය යටතේ පළාත් සභාවේ සමුපකාර සමිති රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ යුතුකම් ඉටු කිරීම සඳහා පත් කරන ලද තැනැත්තෙක් අදහස් වේ.

“රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ කාර්ය මණ්ඩලය” වශයෙන් තත්කාලයෙහි උතුරු මැද පළාත් සභාවේ සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස් හා නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන්, සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන්, දිස්ත්‍රික් සමුපකාර සංවර්ධන නිලධාරීන් හා සමුපකාර සංවර්ධන නිලධාරීන් අදහස් වේ.

“ලියාපදිංචි කළ සමිතිය” යන්නෙන් මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ හෝ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සමිතියක් අදහස් වේ. මෙම ප්‍රඥප්තිය වලංගු වීමට පෙර ලියාපදිංචි කළ සමිතියද ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන සමිතියද ඇතුළත් වේ.

“සාමාජිකයා” යන්නට සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමට සහභාගිවන තැනැත්තෙක් ද, ලියාපදිංචි කරනු ලැබීමෙන් පසු රීති හා අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුව සාමාජිකත්වයට ඇතුළත් කර ගන්නා තැනැත්තෙකුද, ආශ්‍රිත සාමාජිකත්වය ලබා ගන්නා තැනැත්තෙකුද ඇතුළත් වේ.

“ආශ්‍රිත සාමාජිකයා” යනු කිසියම් සමුපකාර සමිතියකින් සුවිශේෂ සේවාවක් බලාපොරොත්තුවෙන් එම සේවාව අවසන් වන තුරු පමණක් සාමාජිකත්වය ලබා ගන්නා පුද්ගලයින් අදහස් වේ.

- 76. මෙම ප්‍රඥප්තියේ පද සම්බන්ධයෙන් සිංහල හෝ දෙමළ භාෂා පාඨ අතර, යම් අනුකූලතාවයක් ඇති වුවහොත් සිංහල භාෂා පාඨය බල පැවැත්විය යුතු ය.

පද සම්බන්ධයෙන් අනුකූලතාවයක් ඇති වූ විට සිංහල භාෂා පාඨය බල පැවැත්විය යුතු බව